



Yayın No. DPT: 2578

DÜZCE İLİ RAPORU

Metin ÖZASLAN
Günseli ERŐAHİN
Deniz AKKAHVE
Ali SABUNCU

BÖLGESEL GELİŞME VE YAPISAL UYUM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

NİSAN 2001

Bu Çalışma Devlet Planlama Teşkilatının görüşlerini yansıtmaz. Sorumluluğu yazarına aittir. Yayın ve referans olarak kullanılması Devlet Planlama Teşkilatının iznini gerektirmez; İnternet adresi belirtilerek yayın ve referans olarak kullanılabilir. Bu e-kitap, <http://ekutup.dpt.gov.tr/> adresindedir.

Bu yayın 500 adet basılmıştır. Elektronik olarak, 1 adet pdf dosyası üretilmiştir.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
1. GİRİŞ	1
1.1. Depremler	1
1.2. İdari Yapı Değişikliği	4
2. DÜZCE İLİNİN MEKANSAL YAPISI, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	6
2.1. Düzce İli'nin Konumu	6
2.2. Ulaşım Ağındaki Yeri	6
2.3. İl'in Topoğrafyası	7
2.4. Doğal Afet Potansiyeli	9
2.5. Planlama Çalışmaları	9
3. DÜZCE İLİNDE KAMU YÖNETİMİ/ İDARESİ, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	11
3.1. İdari Yapının Tarihsel Gelişimi	11
3.2. Merkezi İdarenin Taşra Birimlerinin Güçlendirilmesi	12
3.3. Düzce İli Belediyelerinin Güçlendirilmesi	13
3.4. Personel Açığının Kapatılması	14
4. DÜZCE İLİNİN SANAYİ YAPISI, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	15
4.1. Düzce İli'nin Sosyo-Ekonomik Yapısının Gelişimi ve Göstergeler	15
4.2. Sanayi ve Ticaret	16
4.3. Sanayi Altyapısı	17
4.3.1. Küçük Sanayi Siteleri	18
4.3.2. Düzce Organize Sanayi Bölgesi	20
4.4. Esnaf ve Sanatkarlar	21
4.5. Sektörel Sorunlar ve Çözüm Önerileri	23
4.5.1. Tüfek ve Silah Sanayii	23
4.5.2. Un Sanayii	23

4.5.3. Orman Ürünleri Sanayii.....	24
4.6. Değerlendirme.....	25
5. DÜZCE İLİNİN TARIMSAL YAPISI, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	26
5.1. Bitkisel Üretim.....	26
5.2. Ormancılık.....	28
5.3. Hayvancılık.....	29
5.4. Taşkın Koruma.....	30
6. DÜZCE İLİNİN TURİZM POTANSİYELLERİ, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	32
6.1. Turizm Varlıkları.....	32
6.2. Fırsatlar.....	38
6.3. Sorunlar.....	39
7. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	40
EK TABLOLAR.....	49
Tablo 1- Ölü, Yaralı Kayıp Durumu	
Tablo 2- Ön Hasar Tespit Durumu	
Tablo 3- Düzce İli ve İlçeleri Arazisi Dağılımı	
Tablo 4- Düzce İli ve İlçeleri Tarımsal Ürünler Envanteri	
Tablo 5- Düzce İli ve İlçeleri Hayvan Mevcutları	
Tablo - Düzce İli 2001 Yılı Yatırımları	

1. GİRİŞ

Düzce ili 1999 yılında yaşanan deprem felaketleri ve aynı yıl il statüsüne geçmesiyle son iki yılda önemli değişiklikler yaşamış bir ilimizdir.

Bu Rapor; yaşanan deprem felaketleri ve idari statüde meydana gelen değişiklik merkezinde olmak üzere, Düzce İli'nin başlıca potansiyellerini, sorunlarını ve çözüm önerilerini irdelemektedir. Ön Rapor, başlıca sektörler gözönünde bulundurularak hazırlanmıştır. İç bölümlerde yapılan sektörel incelemeye geçmeden önce bu bölümde yaşanan depremler ve idari yapı değişikliği ele alınacaktır.

1.1. Depremler

Birinci derece deprem kuşağında yeralan Düzce ili, 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde meydana gelen iki depremden de etkilenmiş ve bunun sonucunda ağır maddi ve manevi kayıplar vermiştir. 17 Ağustos 1999 tarihinde merkez üssü Gölcük ve Arifiye olan ve Richter ölçeğine göre 7,4 şiddetindeki deprem Düzce İli'nde 270 kişinin ölümüne, 1157 kişinin yaralanmasına neden olmuştur. 12 Kasım 1999 tarihinde merkez üssü Düzce olan ve Richter ölçeğine göre 7,2 şiddetindeki deprem ise, İl'de 710 kişinin ölümüne ve 2679 kişinin yaralanmasına yol açmıştır (Düzce Valiliği).

17 Ağustos ve 12 Kasım depremleri sonunda Düzce ilinde toplam 980 kişi hayatını kaybederken, 3836 kişi de yaralanmıştır (Ek Tablo 1). En fazla can kaybı ve yapısal hasar, deprem kırığı üzerinde bulunan yerleşmeler ile Düzce Kenti'nde meydana gelmiştir. Gölyaka-Kaynaşlı hattındaki yapı hasarlarının çoğunluğu deprem fayının parçalaması sonucunda, Düzce kentindeki hasar ise, zayıf zemin özelliklerine bağlı olarak gerçekleşmiştir.

Ancak, meydana gelen her yeni deprem, yapıların projelendirilmesi, uygulanması ile zemin nitelikleri arasında gerekli teknik bağlantının kurulmadığı veya denetimlerin yeteri kadar yapılamadığı gerçeğini de ortaya koymaktadır.

Depremlerin yarattığı can ve mal kaybının yüksek oluşunun başlıca nedenleri; İl'deki plansız kentleşme ve arazi kullanımı ile imar uygulamalarındaki yanlışlıklardır. Düzce'de geçmişte yapıların tasarım ve üretim sürecinde gerekli mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin gözardı edilmesi ve denetiminin gereğince yapılmaması ve İl'de geleneksel mimarinin gözardı edilmesi, depremin tahrip edici etkisini artırmıştır. Ön hasar tespit durumuna göre ilçelerdeki ağır, orta ve az hasarlı bina, konut ve işyeri sayıları Ek Tablo 2'de görülmektedir.

Ocak 2001 tarih itibariyle enkaz kaldırma oranı yüzde 99'dur. Düzce Merkez ve diğer ilçelerde toplam 3.800 adet bina, 16.749 adet konut, 148 adet işyerinin enkazı kaldırılmıştır. Halen enkazı kaldırılmamış 59 bina ve 177 konut bulunmaktadır.

Deprem felaketi uzun süre hayatın normale dönmesini engellemiş, gelişme sürecini yavaşlatmıştır. Depremlerden sonra, hem il ve ildeki vatandaşların zararlarının giderilmesi, hem de hayatın normale döndürülmesi amacı doğrultusunda bir dizi mevzuat değişikliği gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Düzce İli'ne yönelik geçici ve kalıcı konut üretimi konularında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

4.369 kişiden oluşan 996 aile diğer illerdeki kamu tesislerine yerleştirilmişlerdir. Düzce'de kalan 59.850 kişi ise, 23 yerleşim ünitesinde 5.993'ü yazlık, 7.155'i kışlık olmak üzere, toplam 13.148 adet çadıra yerleştirilerek kışı geçirmeleri sağlanmıştır. Ocak 2001 tarih itibariyle, İl'deki iki Çadırkentte toplam 625 kışlık çadırda aileler yaşamaktadır.

Çadırkentlerde yaşayanların kalıcı konutlara yerleştirilinceye kadar ikametlerini sağlamak amacıyla, toplam 6.874 prefabrik evin dağıtımı yapılmıştır. Prefabrik evlerde toplam 27.586 kişi yaşamaktadır.

Kalıcı konutlar için İl'in kuzeydoğusunda merkeze 6 km. mesafede 329 hektarlık alan seçilmiştir. Bu alanda 10.500 kalıcı konut planlanmış, altyapı

işleri 9 firmaya İller Bankası Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılmış, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da 7000 kalıcı konutun¹ yaptırılması için 14 firmaya ihale edilmiş olup, konutların inşaatları devam etmektedir. Ayrıca, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca Dünya Bankası Kredisi ile aynı alanda 622 konut yapılması, Gölyaka ilçesinde de 244 konut ve Cumayeri İlçesi'nde de 108 konut yapımı planlanmış ve altyapı çalışmalarına başlanmış olup, inşaatlar halen devam etmektedir.²

İl'de deprem felaketleri nedeniyle barınma, yiyecek, giyecek, temizlik, ısınma gibi malzemeler Lojistik Destek Koordinasyon Merkezi (LDKM) tarafından dağıtılmıştır. Satınalma, kiralama ve el koyma için Komisyon Başkanlığınca yaklaşık 3 trilyon lira harcanmıştır.

İl'de Hasar Tespit ve Hak sahipliği çalışmaları tamamlanmış olup, evi Ağır-Yıkık Hasar gören 7.318 aile Kalıcı Konut, 345 aile 6 milyar TL.'lik Konut Satın Alma ve 3.258 aile de Kendi Konutunu Yapma Kredisi almaya hak kazanmıştır. 12 Kasım depreminden sonra Onarım Yardımı için başvuran 6.274 aileden 5.841'i 2,8 trilyon lira civarında Onarım Yardımı almıştır (Düzce Valiliği).

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakfı tarafından 17 Ağustos depreminden bugüne 15,9 trilyon TL barınma yardımı, 3,2 trilyon TL işyeri yardımı, 379,5 milyar TL ölüm yardımı ve 11,2 trilyon TL özürlü yardımı ve diğer yardımlar olmak üzere toplam 21,7 trilyon TL'ye yakın yardım yapılmıştır.

Kamu yatırımları açısından, deprem felaketi yaşanan diğer iller gibi Düzce İli'nde de hayatın normale döndürülmesi amacı doğrultusunda İl'in yeniden yapılandırılmasına yönelik projelere hız kazandırıcı ekonomik ve sosyal altyapı yatırımları ile istihdam ağırlıklı projelere öncelik verilmiştir. 2000 Yılı Yatırım Programında Düzce İli'nde deprem hasarlarının giderilmesine

¹ Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

² Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

yönelik olan projelere toplam 2000 yılı fiyatlarıyla 9 trilyon 950 milyar lira ödenek tahsis edilmiştir. 2001 Yılı Yatırım Programında da İl'de deprem hasarlarının giderilmesine yönelik olan projelere³ toplam 8 trilyon 262 milyar lira ödenek tahsis edilmiştir.

1.2. İdari Yapı Değişikliği

1999 yılı Aralık ayında yapılan yasal düzenleme ile Düzce İli'nin idari yapısı değişmiştir. Düzce İli önceden Bolu İli'ne bağlı bir ilçe iken, 9.12.1999 tarih ve 23091 sayılı resmi gazetede yayımlanan 'Bir İl ve İki İlçe Kurulması ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında 584 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname' ile il statüsüne kavuşmuştur. Daha önce Bolu İli'ne bağlı Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Yığılca ilçeleri ve 584 sayılı KHK ile ilçe yapılan Kaynaşlı İlçesi, Düzce İli'ne bağlanmıştır. Merkez İlçe ile birlikte 8 ilçesi, merkez Belediyesi dahil 11 Belediye (3 adedi merkez ilçeye bağlı Belde Belediyesi), 69 Mahalle ve 303 köyü bulunmaktadır.

Düzce, yeni il statüsüne uygun şekilde kamu hizmetleri donanımını henüz sağlayamamıştır. Bu nedenle kamu yönetiminin (merkezi idarenin taşra birimleri ve belediyeler) finansman, personel, araç-gereç bakımından eksiklikleri sürmektedir.

Düzce İli Ön Raporu; 7 Bölümden oluşmaktadır.

Giriş Bölümünün ardından gelen bölümler; mekansal yapı, kamu yönetimi, sanayi, tarım ve turizm sektörleri olarak sıralanmakta ve her sektöre ilişkin potansiyeller, sorunlar ve çözüm önerileri, ilgili sektöre ilişkin bölümlerde detaylı olarak ele alınmaktadır. Sonuç Bölümünde ise, öneriler maddeler halinde sıralanmaktadır.

³ Yatırım programında MD (Marmara Depremi) rumuzu alan projeler.

Ön Raporla ilişkin olarak altı çizilmesi gereken başlıca konu, Düzce İli'nin; ulaşım, sanayi, tarım ve turizm gibi temel sektörler açısından önemli potansiyellere sahip oluşudur. Diğer yandan, deprem gibi bir doğal felaket olgusunun sürekli olarak Düzce İli'nin gündeminde tutulması gereği de, gelişmenin planlı olmasını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca; zengin tarımsal alanlar ile doğal ve tarihi turizm potansiyellerinin korunması gereği, çevre ile uyumlu bir gelişme modelinin izlenmesini zorunlu kılmaktadır. Hem mevcut potansiyellerin değerlendirilmesi, hem de sınırlılıkların gözönünde bulundurulması, "İl Gelişme Planı" yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

İl Gelişme Planından amaç, merkezi ve yerel idare ile kamu ve özel sektör kurumlarının kısa, orta ve uzun vadelerde geleceğe ilişkin stratejileri ve uygulamalarını koordine ederek, sürdürülebilir, dengeli bir gelişme modeli ve kaynakların rasyonel kullanımına ilişkin temel bir yol gösterici çalışmayı ortaya koymak olacaktır.

2. DÜZCE İLİNİN MEKANSAL YAPISI, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

2.1. Düzce İlinin Konumu

Düzce, Batı Karadeniz Bölgesi'nin Bartın'dan sonra en küçük ili (2 593 km²) olup, kuzeyde Zonguldak, doğu ve güneyde Bolu ve batıda Sakarya illeriyle sınırlıdır. Akçakoca İlçesi ile Karadenize açılan Düzce İli, 30 km. uzunlukta bir kıyıya sahiptir.

İlin en büyük yerleşmesi olan Merkez İlçe Düzce; ticaret, hizmet, sanayi ve küçük sanayi işlevleri yüklenmiş, son yıllarda yükseköğretim hizmetleri gelişen 4. kademe kentsel merkezdir. Akçakoca 3. kademe kentsel merkez; Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı ve Yığılca ise ticaret, hizmet ve tarımsal üretim işlevli 2. kademe merkezlerdir.

Düzce İli coğrafi bakımdan, Ankara ve İstanbul metropollerinin orta yerinde olmasına rağmen, fiziki eşikler ve İstanbul metropolünün Ankara'ya oranla daha etkin olması nedeniyle, İstanbul'un etki alanında kalmakta, bununla birlikte sağlık ve eğitim gibi bazı hizmetleri Ankara'dan almaktadır.

2.2. Ulaşım Ağındaki Yeri

Bölgesel ulaşım bağlantıları mekansal gelişme deseninin önemli bir belirleyicisidir. Düzce; İstanbul'u Ankara'ya bağlayan D-100 (E-80) Karayolunun ortasında, İstanbul'a 205 km. ve Ankara'ya 241 km. mesafede yer almaktadır. Zonguldak-Karadeniz Ereğlisi-Akçakoca'yı birbirine bağlayan ve Düzce Merkezde D-100 ile birleşen karayolu il merkezinin kuzeyinden geçmektedir. İl merkezinin güneyinden ise TEM Otoyolu geçmektedir. TEM Otoyolu üzerinden Kaynaşlı girişi, 21 km. batısında da Gölyaka girişi bulunmaktadır. Düzce Merkezde TEM Otoyolundan Beyköy civarından yeni bir girişin verilmesi Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından projelendirilmektedir.

İl'de 113 km. devlet yolu, 57 km. il yolu bulunmaktadır. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün sorumlu olduğu köy yolları ağının uzunluğu

1.781km.'dir. Bunun 601 km.'lik bölümü asfalt yol, 1.012 km.'lik bölümü stabilize yol, 34 km. tesviye ve 134 km. ham yoldur.

Düzce İli, Akçakoca İlçesi ile Karadenize açılabilir. Akçakoca'daki iskele ve balıkçı barınağı ticari amaçla kullanılmakta, ancak Denizcilik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün yolcu ve taşıma programında yer almamaktadır.

İlin demiryolu bağlantısı yoktur. Ancak doğuda Çankırı-Zonguldak demiryolu hattındaki İsmetpaşa, batıda Adapazarı en yakın tren istasyonlarıdır. Sakarya-Düzce-Karadeniz Ereğlisi demiryolu hattı projelendirilmiştir.

Düzce İli'nde havaalanı bulunmamaktadır. Ancak Gümüşpınar Köyü sınırlarında 525 dönüm orman arazisi içine stol tipi havaalanı yapılması için etüt çalışmaları devam etmektedir.

Düzce Kenti, doğu-batı istikametindeki D-100 Karayolunun etrafında gelişmiştir. Bu nedenle kent makroform olarak kuzey ve güney olmak üzere ikiye bölünmüştür. Karayolu bugünkü işlevi açısından şehir içi trafiğin de yoğun biçimde kullandığı bir bulvar görünümündedir. Diğer yandan Akçakoca-Düzce Karayolu da kentin gelişme bölgesi olan kuzeyinden, kuzey-güney istikametinde gelerek Çoban Kavşağı denilen bölgede D-100 Karayolu ile birleşmektedir. Ereğli'den gelen yoğun ağır vasıta trafiği olan bu yol da kent içi bulvar hüviyetindedir.

2.3. İlin Topoğrafyası

Düzce havzasının ortasında 360 km² genişliğinde Düzce Ovası, doğusunda Bolu Dağları, batısında Sakarya, kuzeyinde Orhan Dağları ve Karadeniz, güneyinde ise Abant Dağları bulunmaktadır. Büyük Melen Çayı ve havzası; Yığılca İlçesi'nden gelen Küçük Melen, Bolu Dağı'ndan doğup Kaynaşlı ve Merkez İlçe'den geçen Asar, Ovanın güneyinden gelen Uğur Suyu ve Gölyaka İlçesinin batısından gelen Aksu Deresinin Efteni Gölünde birleşip buradan Büyük Melen Çayı olarak çıkmasıyla oluşmaktadır.

Düzce Ovasının yüksekliği yaklaşık 112 m. olup, humuslu ve verimli olduğu gibi Akdeniz iklimi etkisini de almaktadır. Verimlilik yönünden ülkenin sayılı ovalarından biri olarak belirlenmiştir. Karadeniz'e dökülen Melen Deresi, Hasanlar Barajı ve sulama kanalları sayesinde yapılan sulamalı tarım, verimi geniş ölçüde artırmıştır. Ovanın uzunluğu doğu-batı yönünde 25-30 km., kuzey-güney genişliği 15-16 km.'dir.

Düzce Ovası'nda yeraltı suyu derinliği oldukça sığ olup, genellikle 0.5 m. ile 6 m. arasında değişmektedir. Yeraltı suyu akım yönü havzanın güneybatısındaki Efteni Gölü ve Büyük Melen Çayı'na doğrudur. Havzanın yüzey suları Efteni Gölü'ne doğru akmakta, göldeki su Büyük Melen Çayı ile havza dışına boşalmaktadır.

Düzce Ovası'ndaki derelerin yoğunluğu bölgeyi su havzası durumuna getirmektedir. Büyük Melen Çayı, DSİ Genel Müdürlüğü tarafından İstanbul kentine uzun vadeli su sağlamak amacıyla geliştirilen "İstanbul İçmesuyu Projesi" kapsamındadır. Ayrıca Ovada yer alan Efteni Gölü ve çevresindeki 750 ha. arazi, 1992 yılında "Su Kuşları Koruma ve Üretim Sahası" olarak tescil edilmiştir.

2.4. Doğal Afet Potansiyeli

Aktif Faylar ve Depremsellik: Düzce havzası ülkemizin en önemli aktif faylarından Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer almaktadır. Doğuda Karlıova yöresinden başlayarak ülkenin kuzey yarısını boydan boya kateden bu fay, Bolu yöresinde çatallanır ve iki ana kola ayrılarak Marmara Denizine uzanır. Sakarya-Düzce yöresinde Hendek ve Düzce fayları da Kuzey Anadolu Fayı sistemine katılır. Düzce havzasında yer alan yerleşmeler son yüzyılda bu zonda bulunan aktif fayların oluşturduğu büyük depremlerin yıkıcı etkisinde kalmıştır.

Kütle Hareketleri ve Heyelanlar: Bol yağışlı iklim özellikleri ve jeolojik-jeomorfolojik yapısı nedeniyle Düzce havzası çevresinde kütle hareketleri yaygındır. Kütle hareketlerinden kaymaların büyük çoğunluğunun 1998 yılı

Mayıs ayındaki aşırı yağışlar döneminde aktivite kazanmış olduğu belirlenmiştir.

Havza çevresinde; kuzeyde Düzce-Akçakoca Karayolu'nun geçtiği Yazlık Dere, Cumayeri kuzeyinde Büyük Melen Çayı vadisi heyelanların en yoğun olduğu alanlardır. Heyelanların yoğunlaştığı ikinci bölge ise havza güneyini sınırlayan Almacık Dağı etekleridir.

Sellenme ve Taşkınlar: Düzce havzasının dik yamaçlı çevre kayaları ve düze yakın ova tabanı topoğrafyası nedeniyle hemen bütün havza kenarlarında alüvyon yelpazesi oluşmuştur. Havzadaki akarsular ise fazlaca bükümlü ve menderesli kanallıdır. Akarsular ile alüvyon yelpazelerinin dış kısımlarının ortalama yatak eğimleri ile Efteni Gölü arasında düşük kot farkı bulunuşu, akarsu yataklarının çok sığ kalmasına sebep olmaktadır. Bu drenaj özellikleri Düzce havzası için önemli taşkın-sellenme riski oluşturur.

2.5. Planlama Çalışmaları

Çevre Düzeni Planı: Düzce, Bolu İli'ne bağlı bir ilçeyken, Bolu Valiliği tarafından Bolu İli Çevre Düzeni Planı çalışmaları başlatılmış ve söz konusu plan çalışmaları bitme aşamasında iken deprem felaketi yaşanmıştır. Deprem sonrasında Düzce'nin il olması ile Düzce Valiliği çevre düzeni planının yeniden yapılması için girişimler başlatmıştır.

İmar Planları: Düzce'nin imar planı ilk defa 1950 yılında yapılmıştır. 1963 yılında İller Bankası Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ikinci imar planı yürürlüğe girmiş, 1987 yılında onaylanan üçüncü planda yapılan değişikliklerden sonra 1994 yılında imar planı revizyonu ve ilave imar planı yaptırılmıştır. Ancak son depremlere kadar yaşanan plan değişiklikleri (Düzce Belediyesi'nin verilerine göre yaklaşık 2000'e yakın plan değişikliği) sonucu imar planlarının uygulanmadığı görülmüştür. Özellikle güneyde hızlı ve plansız gelişmeler yaşanmış, planların önerdiği resmi kurum ve donatı alanları, ana ulaşım bağlantıları ile yeşil alanların büyük bölümü gerçekleştirilmemiş, özellikle kent merkezinde kat artırımını ile yoğunluk artışına gidilmiştir.

Afetzede Yerleşim Alanı İmar Planı: 17 Ağustos Marmara ve 12 Kasım'da Düzce'de yaşanan büyük depremlerden sonra hasar tespit ve hak sahipliği çalışmaları tamamlanmış olup, 7 318 aile kalıcı konut, 345 aile konut satın alma ve 3 258 aile de kendi konutunu yapma kredisi almaya hak kazanmıştır.

Kalıcı konutlar için Düzce kent merkezinin kuzeydoğusunda, merkeze yaklaşık 6 km. uzaklıkta, Nalbantoğlu ve Sallar Köyleri arasında 329 ha.'lık bir alan yeni yerleşim yeri olarak seçilmiştir. Yapılan çalışmalarda 187 ha. alan (319 parsel şahıs arazisi) kamulaştırılmış ve kamulaştırma bedeli olarak 7 trilyon mülk sahiplerine ödenmiştir. Geriye kalan 142 ha.'lık alan ise kamu arazisidir. Seçilen alanın 10 500 kalıcı konuta göre imar planı hazırlanmış; konutların altyapısı İller Bankası Genel Müdürlüğü tarafından 9 firmaya yaptırılmış; 7000 kalıcı konutun⁴ yapım işi de Yapı İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 14 firmaya ihale edilmiştir. Kalıcı konutların inşaatları halen devam etmektedir.

Bunun yanında Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından Dünya Bankası kredisi ile aynı alanda 622 konut yapımı ve Gölyaka İlçesinde de 274 konut yapımı ve Cumayeri İlçesi'inde de 108 konut planlanmış ve altyapı çalışmalarına başlanılmış olup, inşaatların 14.04.2001 tarihinde bitirilmesi programlanmıştır.⁵

⁴ Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

⁵ Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

3. DÜZCE İLİNDE KAMU YÖNETİMİ/ İDARESİ, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

3.1. İdari Yapı

1321 yılında Osmanlı topraklarına katılan Düzce, 1864 yılında Kastamonu Vilayeti Bolu Mutasarrıflığına bağlı Göynük kazasının Akçakoca ile birleşik bir Bucağı haline getirilmiş, 1870 yılında ise Göynük'ten ayrılarak müstakil ilçe olmuştur. 1913 yılında Bolu'nun il olması ile Düzce, Bolu'ya bağlanan ilçeler arasında yer almıştır.

1999 yılında yaşanan deprem felaketinden sonra Düzce, 9.12.1999 tarih ve 23091 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bir İl ve İki İlçe kurulması ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında 584 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname" ile İl Statüsüne kavuşmuştur. Daha önce Bolu İli'ne bağlı Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Yığılca ilçeleri ve 584 Sayılı KHK ile ilçe yapılan Kaynaşlı İlçesi Düzce İli'ne bağlanmıştır. Merkez İlçe ile birlikte 8 ilçesi, Merkez Belediyesi dahil 11 Belediye (3 Adedi merkez ilçeye bağlı Belde Belediyesi), 69 Mahalle ve 303 Köyü bulunmaktadır.

Karadeniz bölgesinin tipik bir dağınık yerleşimini arz eden Düzce İli'nde; mahalle, oba ve mezra şeklinde toplam 661 yerleşim birimi bulunmaktadır.

Düzce İli'nin 1999 yılına kadar idari olarak Bolu'ya bağlı bir ilçe olması, kamu kaynaklarının dağılımında Düzce'nin gelişimini, Bolu merkezli kamu birimlerinin tercihlerine bağımlı kılmıştır. Bu durum nüfus ve sorunların büyümesine rağmen, idari yapılanmanın aynı oranda gelişmemesi ile sonuçlanmıştır. Mevcut durumda Düzce İli ve ilçelerinde; yeni il olmaktan kaynaklanan bina, teşkilat ve personel yetersizliği sorunları devam etmektedir. Ayrıca, yaşanan deprem felaketleri ile bina, teknik donanım ve personel açığı katlanarak artmıştır.

Mevcut durumda, Düzce İli'nde sosyal ve kültürel faaliyetler için fiziki ve sosyal altyapı donanımları sınırlı ve böylece kentsel yaşam kalitesi düşüktür. Bu nedenle; Merkezi idarenin taşra birimleri ile Belediyeler; finansman, teknik kadro, teknik bilgi, proje ve gerekli donanımlarla güçlendirilmelidir.

Düzce İli'nde kamu yönetimi ve hizmet altyapısının güçlendirilmesi için yapılması gereken işler şöyle özetlenebilir.

3.2. Merkezi İdarenin Taşra Birimlerinin Güçlendirilmesi

İl statüsüne uygun olacak şekilde başta Valilik (Vilayet Binası) olmak üzere, Merkezi idarenin taşra birimleri; personel, teknik destek ile bina, araç-gereç gibi diğer donanımlarla güçlendirilmelidir. Bu kapsamda yapılması gereken öncelikli işlerle ilgili durum ve düşünceler aşağıda özetlenmiştir:

- Hükümet Konağı Yapımı işi 2002 Yılı Yatırım Programına alınmalı ve biran önce bitirilmelidir.
- 2002 Yılı Yatırım Programına alınması öncelik taşıyan ilk ve ortaöğretim yatırımı şunlardır: Kalıcı konutların yapıldığı bölgede özellikle ilköğretim okullarının ivedilikle bitirilmesi gerekmektedir. Diğer ilçelerdeki başlıca okul ihtiyacı ise: Yığılca'da 200 öğrencilik ilköğretim okulu, Akçakoca'da 24 derslikli Ticaret Meslek Lisesi ve Çilimli'de 16 derslikli Çok Programlı Lise. Ayrıca Düzce Merkez İlçe'de en az 60 adet olmak üzere lojman yapılması gerekmektedir.
- Düzce Orman Fakültesi ile Meslek Yüksek Okulunun laboratuvar, yurt, sosyal tesis gibi diğer donanım ihtiyaçları devam etmektedir.
- 2002 Yılı Yatırım Programına alınması talep edilen sağlık sektörü yatırımları şunlardır: Halk Sağlığı ve Laboratuvarı, Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, Acil Yardım İstasyonları ile sağlık ocağı ve evleri ihtiyacı sürmektedir. Mevcut durumda prefabrik bir binada hizmet veren 137 yatak kapasiteli Devlet Hastanesinde fiziki mekanın ve yatak kapasitesinin yetersizliği nedeniyle deprem felaketlerinde ağır hasar gören Düzce Devlet Hastanesi'nin yeniden inşası gerekmektedir.

- Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün, hizmet binası ihtiyacı sürmektedir.
- Kooperatifçilik ve El Sanatları Eğitim Merkezinde, öğrenciler için oyun ve spor alanı bulunmamaktadır. Bunun yanında hizmet araçları için park alanı ile imalatta kullanılan malzemelerin muhafaza alanının olmayışı hizmetleri olumsuz yönde etkilemektedir.
- 2002 Yılı Yatırım Programına alınması öncelik arzeden Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nce belirtilen spor tesisi ihtiyaçları şöyledir;

Kayak Evi (Kardüz Yaylası), Kayıkhanesi (Akçakoca-Yığılca), Kamp Eğitim Merkezleri (Topuk ve Semendere Yaylası), Yüzme Havuzu (Düzce-Akçakoca), Spor Salonu (Kaynaşlı, Yığılca, Cumayeri), Merkezde 3000 kişilik Spor Salonu, Semt Sobaları ve Oyun Alanları (Merkez-İlçeler ve Beldeler).

Ayrıca, (Lojman ve Hizmet Binası Yapılması) inşaatı devam eden Çilimli, Gölyaka ve Gümüşova İlçeleri Spor Salonlarının tamamlanması da talep edilmektedir.

3.3. Düzce İli Belediyelerinin Güçlendirilmesi

Düzce İli'nde Merkez İlçe ve diğer ilçe belediyelerinde belediyeçilik hizmetleri yetersizdir. Bunun birçok nedeni olmakla beraber, en önemli neden Düzce'de yaşanan deprem felaketleridir. Yaşanan deprem felaketleri ile birlikte belediyeçilikle ilgili; yeni yollar, caddeler, yeşil alanlar, iş merkezleri, arsa üretimi, konut ve diğer sosyal hizmetlere olan ihtiyaç artmıştır. Bu nedenle, Düzce İli belediyelerinin finansman ihtiyacının giderilmesinde devlet desteği ihtiyacı sürmektedir. Belediye hizmetlerinin etkinleştirilmesi bakımından yapılması gereken öncelikli işler şunlardır:

- Düzce İli Çevre Düzeni Planı'nın bitirilmesini müteakip şehir imar planlarının yeni gelişmeleri dikkate alacak şekilde yeniden yapılması,
- Şehir içi yolların ve bulvarların yapılması,
- Şehir parklarının ve kent içi çevre düzenlemelerinin gerçekleştirilmesi.

3.4. Personel Açığının Kapatılması

Düzce İli'nde yaşanan depremlerden sonra personel açığı artmıştır. İl olmanın getirdiği ilave kadro ihtiyacı da mevcut personel ihtiyacını önemli ölçüde artırmıştır. Personel açığı olan kurum ve kuruluşlardan bazıları şunlardır:

- İlköğretim ve Orta Öğretimde toplam 1.906 öğretmen eğitim hizmeti vermektedir. Norm kadroya göre 492 sınıf ve branş öğretmenine ihtiyaç vardır.
- Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'nün personel açığı bulunmaktadır.
- Düzce Orman Fakültesi ile Meslek Yüksek Okulu'nun öğretim görevlisi/ üyesi açığı vardır.
- Sağlık İl Müdürlüğü'nün personel açığı sürmekte ve standart kadro verilmesi talep edilmektedir.
- Çevre İl Müdürlüğü'nün personel, bina ve araç-gereç ihtiyacı devam etmektedir.
- Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü'nün personel ve araç-gereç ihtiyacı sürmektedir. (Özellikle kaçak yapılaşmanın denetlenmesi açısından mevcut kadro ve araç açığının giderilmesi önem arz etmektedir.
- Önemli bir turizm potansiyeline sahip olan Düzce İli'nin, Turizm İl Müdürlüğü'nde personel, araç-gereç ve diğer donanım ihtiyacı sürmektedir.
- Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nün mühendis, teknik eleman ve işçi ihtiyacı sürmektedir.
- ORKÖY Müdürlüğü'nün personel sıkıntısı devam etmektedir.
- Orman İşletme Müdürlüğü'nün Orman Muhafaza Memuru açığı bulunmaktadır.
- Kooperatifçilik ve Elsanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün personel açığı bulunmaktadır.

4. DÜZCE İLİNİN SANAYİ YAPISI, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

4.1. Düzce İli'nin Sosyo-Ekonomik Yapısının Gelişimi ve Göstergeler

Ankara ve İstanbul gibi iki büyük metropolün arasında yer alan Düzce İli, konum itibariyle, sosyo-ekonomik gelişme için önemli bir üstünlüğe sahiptir. Düzce sanayi bakımından; Ülkenin diğer kentleri ile kıyaslandığında gelişme göstermiş bir ildir denilebilir. İl'de sanayi gelişmesi 1956 yılında orman ürünleri sanayi ile başlamış ve 1960 yılından sonra bu sektörde yaşanan gelişme hız kazanmıştır. Bu dönemde küçük ve orta boy sanayi niteliğinde olan orman ürünleri sanayi hızla gelişmiştir. Orman ürünleri sektörünün yanı sıra, av tüfeği imalatı ve gıda sanayi sektörleri de gelişmiştir.

Bolu İli'nin 1973 yılında Kalkınmada Öncelikli İller kapsamında bulunduğu dönemde avantajlı teşvik tedbirlerinden yararlanan Düzce, 1980'de İl'in Kalkınmada Öncelikli İller kapsamından çıkarılmasından sonra Normal Yöreler kapsamında yer almıştır.

KÖY kapsamında verilen teşviklerle, merkezi İstanbul'da bulunan ve üretim konuları itibariyle otomobil yan sanayi, tarım makinaları, inşaat malzemeleri, ambalaj ve mobilya, tarım koruma ilaçları gibi konularda faaliyet gösteren çok sayıda firma, Düzce'de üretim yapmaya başlamıştır. Bu dönemde yerli sanayi de gelişme göstererek; un, çeltik, fındık kırma, tarım koruma ilaçları ve av tüfek sanayi gibi konularda yoğunlaşmıştır.

Özellikle 1976 sonrası kurulan sanayilerin bir kısmı kente bağımlı kalmayıp, planlama alanı dışında, yukarıda belirtilen ulaşım/ konum avantajları nedeniyle genellikle İstanbul-Ankara Karayolu üstünde yer seçmişlerdir.

Düzce İli'nin yeni il statüsüne geçmesi nedeniyle, demografik ve sosyo-ekonomik verilerinin resmi olarak yayımlanmamış olması, İl'in sosyo-ekonomik durumunun detaylı olarak incelenebilmesini engellemektedir.

Müşteşarlığımız tarafından en son 1996 yılında yapılan İlçelerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması sonuçlarına göre, 858 ilçe içinde Düzce ve ilçelerinin gelişmişlik sırası aşağıda görülmektedir.⁶

<u>İlçe</u>	<u>858 ilçe içinde gelişmişlik sıralaması</u>	<u>Gelişmişlik Grubu*</u>
Düzce	86	2
Akçakoca	237	3
Cumaova	396	4
Çilimli	520	4
Göynük	565	4
Gölyaka	621	4
Yığılca	699	5

Notlar; (1) Çalışmada 858 ilçe 6 gelişmişlik grubuna ayrılmıştır.

(2) Kaynaşlı, çalışma tarihinde ilçe statüsünde olmadığından çalışma kapsamında yer almamaktadır.

4.2. Sanayi ve Ticaret

Düzce Ticaret ve Sanayi Odası 1959 yılında kurulmuştur. Oda; 10 meslek komitesinden oluşmakta ve 3303 üyesi bulunmaktadır. Oda'ya kayıtlı 185 adet anonim, 1215 limited, 39 kollektif, 2 adet komandit ve 179 adet kooperatif şirket faaliyet göstermektedir. Özel ve resmi olarak 21 adet banka şubesi Düzce'de hizmet vermektedir.

⁶ 1990 yılı verilerine göre Düzce Merkez ve Akçakoca ilçelerinin gelişmiş, Yığılca ilçesinin ise en az gelişmiş ilçesi olduğu görülmektedir.

Sanayi sektöründe birinci derecede ağırlıklı iş kolunu Orman sanayi oluşturmaktadır. Düzce orman sanayi Türkiye'deki üretimin yüzde 14'ünü gerçekleştirmektedir. İkinci derecede ağırlıklı iş kolu ise, 68 adet fabrika ve atölye niteliğindeki işyeri ile av tüfek sanayidir. Tekstil sanayinde 50 adet firma faaliyet göstermektedir. Ayrıca son birkaç yılda Uzel traktör fabrikasının kurulma çalışmaları başlatılmıştır.

Düzce'den; 1996 yılında 5,8 trilyon, 1997'de 18,8 trilyon, 1998 yılında 37 trilyon liralık ihracat yapılmıştır. 1999 yılı sonu itibariyle ise Avrupa, ABD ve Orta Doğu ülkelerine 76,2 trilyon lira civarında; kaplama, parke, mobilya, fındık içi, tekstil ürünleri, oto kapı ve cam fitili, boru ve levha mamülleri, bisiklet ve motosiklet iç ve dış lastiği ve av tüfeği ihracatı yapılmıştır. Yıllara göre Düzce'den yapılan ihracat miktarları aşağıdaki Tablo'da sunulmaktadır.

Yıllara Göre İhracat Miktarı

Yıllar	Toplam İhracat (TL)
1992	131.224.209.989
1993	173.616.783.155
1994	591.552.004.477
1995	1.606.993.477.290
1996	5.823.652.920.981
1997	18.815.771.315.325
1998	36.965.916.615.726
1999	76.225.685.999.000

Kaynak: Düzce Ticaret ve Sanayi Odası

4.3. Sanayi Altyapısı

Bu bölümde Düzce İli'nde yapılmakta olan Küçük Sanayi Sitesi ve Organize Sanayi Bölgesi Projelerine yer verilmiştir.

Düzce kenti sanayi gelişme için önemli bir yerleşim avantajına sahip olmakla beraber, sanayi gelişmeyi sınırlayan ve mutlaka planlı olmasını gerektiren kısıtlılıklara da sahiptir. Bu tür kısıtlar şunlardır:

- Düzce İli'nin önemli bir deprem kuşağında yer alması ve birinci derecede deprem bölgesi olması,
- Düzce Kenti'nin birinci sınıf tarım topraklarından oluşan Düzce Ovası'nda kurulmuş olması,
- Düzce İli'nin, zengin tarihi ve doğal güzelliklerden oluşan önemli bir turizm potansiyeline sahip oluşu,
- Düzce Kent merkezinin de içinde yer aldığı Düzce Ovası'nın, dağlarla çevrili olması nedeniyle yaşanan hava sirkülasyonu sorunu.

Başlıcaları belirtilen bu nedenler, Düzce İli'nde sanayi gelişmenin planlı olmasını gerektirmektedir. Bu nedenle; alt ve üst yapıları hazır olarak sanayicilere sunulan ve yukarıda belirtilen tüm kısıtlar gözönünde bulundurulmuş olarak yerleşimleri yapılan OSB ve KSS'ler, Düzce İli için vazgeçilmez bir öneme sahip olmaktadır. Dolayısıyla, Düzce İli'nde yapıımı devam etmekte olan OSB (Düzce-Merkez'de 200 hektarlık) ve KSS (900 işyerilik Merkez İlçe KSS, 50 işyerilik Akçakoca II. Bölüm KSS ve 150 işyerilik Akçakoca Yeni KSS) projelerinin biran önce bitirilmesi ve yeni OSB ve KSS projelerinin yukarıdaki kısıtlar gözönünde bulundurulmuş olarak il geneline yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

4.3.1. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

2001 Yılı Yatırım Programında Düzce İli'ne ait üç adet KSS projesi bulunmaktadır. Belirtilen üç proje sırasıyla şunlardır.

- **Düzce Merkez Küçük Sanayi Sitesi**

2005 yılında tamamlanması öngörülen Merkez KSS Projesi 900 işyeri ve Çıraklık Okulundan oluşmaktadır. Toplam proje tutarı yaklaşık 8 trilyon liradır. 2001 yılı ödeneği olarak ise 100 milyar lira tahsis edilmiştir.

- **Akçakoca Küçük Sanayi Sitesi (II. Bölüm)**

1997 yılında yapımına başlanan ve 2003 yılında tamamlanması öngörülen Proje, 50 işyeri kapasitelidir. Toplam Proje tutarı 393 milyar lira olan Proje, 2001 Yılı Yatırım Programında iz bedelle yer almaktadır.

- **Akçakoca Küçük Sanayi Sitesi (Yeni)**

1997 yılında yapımına başlanan ve 2003 yılında tamamlanması öngörülen Proje, 150 işyeri ve Çıraklık Okulundan oluşmaktadır. Toplam proje tutarı 1,4 trilyon lira olan Proje'nin, 2001 yılı ödeneği 200 milyar liradır.

*

Aşağıdaki bilgiler, yapımı ivedilik arzeden Düzce Merkez KSS Projesine ilişkindir.

1984 yılında kurulan Düzce merkezdeki Küçük Sanayi Sitesi tamamlanma aşamasına gelmiştir. Bitirilince 1300 işyerinde yaklaşık 10000 kişiye istihdam sağlanmış olacaktır.

Küçük Sanayi Sitesinin 800 üyesi mevcuttur. Sosyal Tesisler, Çıraklık Okulu ile birlikte toplam alanı 425.830.000 metrekaredir. A,B,C olmak üzere üç ayrı tip işyeri konumundadır. Yaklaşık yüzde 60-65'lik bir bölümü tamamlanmıştır.

Küçük Sanayi Sitesi için, Küçük Melen Deresi'nde islah çalışmaları ile ileride oluşabilecek dere yatağının genişlemesi durdurulacak ve sanayi dükkanlarının kayması gibi muhtemel bir sorun ortadan kalkacaktır.

KSS'nin yapımı, bugüne kadar, Kooperatif ortaklarının katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Herhangi bir kredi kullanılmamıştır.

Projenin tamamlanabilmesi için acil kredi ile desteklenmesi gerekmektedir.

4.3.2. Organize Sanayi Bölgesi

Düzce Organize Sanayi Bölgesi 194 Hektar alan üzerine, otopana 1,5 km. uzaklıkta Beyköy Beldesi sınırlarında yer almaktadır. OSB'nin altyapı inşaatı devam etmektedir. 1766 dönüm alan üzerinde 84 parselden oluşan Organize Sanayi Bölgesi, coğrafi konumuyla büyük yerleşim yerlerine yakınlığı, otopan ile ulaşımın sağlanması, yasal ve bürokratik işlemler için tüm kurumların varlığı ve denize yakınlığı nedeniyle yatırımcılar için tüm özendirici niteliklere sahiptir.

OSB'nin 100 hektarı iş yerleri, 100 hektarlık alanı da yeşil alan ve Sosyal Tesisler olarak ayrılmıştır. Parsel büyüklüğü 5.000 ile 79.000 metrekare arasında değişmektedir. Yoğunluk 7.000 ile 12.000 metrekare arasındaki parsellerdedir. Parsellerin 55 adedi satılmış/ satılma aşamasında, 19 adedi ise boştur. Satış fiyatı altyapının oluşması için kullanılmak üzere 5 DM/metrekaredir. Elde edilecek satış geliri, tamamen altyapıda kullanılacaktır. Satılan arsanın metrekare üzerinden altyapı için yüzde 20'si peşin alınmakta, geri kalan kısmının ise 40 eşit taksitle ödemesinin yapılması uygun görülmektedir. Ağırlıklı olarak tekstil, orman ürünleri, mobilya, metalle ilgili iş kollarında çalışan firmalar arsa talebinde bulunmaktadır. Düzce'de yukarıda sözü edilen hava sirkülasyonu sorunu olduğu için; sıvı, gaz, katı zehirli artığı olmayan iş kollarına satış yapılmasına özen gösterilmektedir.

OSB'nin başlıca sorunları ise şunlardır:

- Mevcut OSB alanı, önceden Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından ariyet ocağı olarak kullanıldığından, zeminde 11 metreye kadar uzanan çukurlar bulunmaktadır. Çukurların doldurulması ise maliyetleri artırmaktadır.
- OSB alanı içinde DSİ'ye ait su kaneletleri donanımı bulunmaktadır.

- Bölgeye yatırımcıların gelmesini teşvik edecek herhangi bir ilave destekleme unsuru bulunmamaktadır.

OSB için önerilen çözümler ise şöyle özetlenebilir:

- İlde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının imkanları ile OSB içinde olan çukurların doldurulması, OSB'nin ve dolayısıyla yatırımcılara yansıyan maliyetlerin düşmesini sağlayacaktır. Böylece Bölge'ye yatırımcıların ilgisi artacaktır.
- DSİ'ye ait su kanaletleri yeşil alana çekilmeli veya OSB dışına taşınmalıdır.
- TEM'le ilgili bağlantı yolu, şehir içine girilmeyecek şekilde planlanmalı ve böylece, TEM'e çok kısa yoldan bağlantısının yapılmasına özen gösterilmeli ve biran önce bitirilmelidir.
- Yatırımcıyı teşvik edecek ilave tedbirler (kredi, enerji indirimi, ulaşım vb..) alınarak OSB'nin yatırımcılar için cazip hale getirilmesi önem arz etmektedir.

Bölge'de henüz faaliyete geçen işletme bulunmamakla birlikte, karayollarınca proje aşamasında olan TEM otoyolu bağlantısı ve Düzce bağlantısı yollarının yapımı ile cazipliği artacaktır.

4.4. Esnaf ve Sanatkarlar

Düzce Merkez İlçe'de 16 adet meslek odası ve 1 adet Odalar Birliği'ne bağlı ajanlık mevcuttur. Toplam üye; 13.808'dir. İl genelinde ise, Odalara kayıtlı toplam 27 meslek odası ve 2 adet ajanlık bulunmaktadır ve toplam üye sayısı 21.365'tir. Bu işletmeler, deprem öncesinde 30.500 kişiye istihdam sağlamıştır. Aileleri ile birlikte düşünüldüğünde bu rakam, 80-90 binlere ulaşmaktadır ki, bu durum İl nüfusunun 1/3'ine tekabül etmektedir. Depremden sonra ise 3.871 kişiye iş imkanı sağlanmıştır. Düzce İli'nde Esnaf ve Sanatkarların ekonomiye azımsanamayacak ve ihmal edilemeyecek derecede katkısı vardır.

Esnaf ve Sanatkarların sorunları ise şöyle özetlenebilir:

- Yaşanan depremlerle 8016 iş yerinden 3837'si yıkılmış (%47), 4279 işyeri ise orta hasarlıdır (%53). İl'de yeralan işyerlerinin hepsi hasar görmüştür.
- Yine yaşanan depremlerle, Esnaf ve Sanatkar yetiştirilebilmesi için gerekli olan fiziki mekanlar yok olmuştur.
- Esnaf ve Sanatkarların yarattığı istihdam da fiziki kapasiteleri ile birlikte önemli ölçüde azalmıştır.
- Vergi, prim borçları, alınan kredilerin geri dönüşümü, esnaf ve sanatkarlar için sorun olmaya devam etmektedir.

Esnaf ve Sanatkarların karşılaştıkları sorunlara yönelik olarak alınması gereken tedbirler ise şunlardır:

- Yıkılan veya hasarlı olan işyerlerinin yeniden inşasında esnaf ve sanatkarlar desteklenmelidir. Kredilerle ilgili formaliteler azaltılmalı, özel bankaların verdiği kredilerdeki faiz oranının düşürülebilmesi için çaba sarf edilmelidir. Küçük işletmelere yapılacak destekler ayrı bir statüde ele alınmalıdır.
- Esnaf ve Sanatkarların almış oldukları kredilerin geri ödemeleri, Esnaf ve Sanatkarları zorlamayacak şekilde ödeme planına tabii tutularak yapılmalıdır.
- Vergi muafiyeti gibi kolaylıkların sağlanması önem arz etmektedir.
- Esnaf ve Sanatkarların yarattığı işçi istihdamı gözardı edilmemeli ve işletmelerin/ işyerlerinin birarada olabilecek şekilde imar planları hazırlanmalıdır.

4.5. Sektörel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

4.5.1. Tüfek ve Silah Sanayii

Deprem öncesinde, Düzce İli'nde tüfek ve silah sanayii sektöründe faaliyet gösteren 52 adet işletme varken, 41 adet işletme deprem sonrasında kapatılmıştır. Çalışmakta olan 11 işletme ise ortalama yüzde 15-20 kapasite ile çalışmaktadır. Deprem öncesi işçi istihdamı 3.000-3.500 iken deprem sonrasında istihdam 600'e düşmüştür.

Sektöre ilişkin başlıca sorunlar şunlardır;

- Fiziki kapasitenin düşüşü,
- Ruhsat harçlarının yüksek oluşu,
- Yabancı ürünlere artan talep,
- Üretim ve tüketim olmadığından faizlerle birlikte artan kredi borçlarında yaşanan ödeme güçlükleri.

Sektörün yeniden güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için, dile getirilen öneriler diğer sektörler ile benzerlik arz etmektedir. Diğer yandan, ruhsat harçlarının düşürülmesi ve yabancı ürün ithalinde yerli üreticinin korunması konuları özellikle dile getirilmektedir.

4.5.2. Un Sanayii

Deprem öncesi mevcut olan 4 adet fabrika tamamen yıkılmıştır. Mevcut durumda yörede üretilen mahsülün mamule dönüştürülmesi, farklı illerde yapılmakta, bu durum ise maliyetleri artırmaktadır. İşçi istihdamı ise tamamen yok olmuştur.

Başlıca çözüm önerileri ise şunlardır:

- Un sanayi işletmelerinin desteklenerek yeniden yapılmalarının sağlanması ve çiftçiye de destek verilerek mahsul üretimine teşvik edilmesi,
- İlave teşviklerin sağlanması ve teşviklerden yararlanmada formalitelerin azaltılması.

4.5.3. Orman Ürünleri Sanayi

Deprem öncesinde Düzce’de irili ufaklı toplam 250 tesisin var olduğu bilinmektedir. Bu işletmeler Ülke’nin yüzde 17’lik üretimini gerçekleştirmekteydi ve 7000-8000 işçi istihdamı mevcuttu.

1998 yılı itibariyle üretimde düşüş yaşanmış ancak, depremle birlikte sektör çökmüştür. Deprem sonrasında tüm tesisler yaklaşık iki ay üretim yapamamıştır. Elde edilen verilere göre 900 civarında işçi istihdam eden 30 işyeri kapatılmıştır. Diğer işyerlerinde ise düşük kapasite sorunu vardır ve işçi istihdamı devamlı düşmektedir. Sektördeki işletmeler ortalama yüzde 30 randımanla çalışmaktadır.

Başlıca sorunlar şöylece dile getirilmektedir.

- Hammadde sıkıntısı,
- İşletmelerin fizik konumlarını kaybetmeleri,
- İthal edilen orman ürünleri makina ve teçizatında yaşanan sorunlar,
- Enerji giderlerinin pahalı oluşu.

Başlıca çözüm önerileri ise şu şekilde dile getirilmektedir:

- Hammadde ithalatında kaynak kullanım fonunun düşürülmesi,

- İşletmelerin fiziki kapasitelerini tamamlamaları için uzun vadeli kredi desteği,
- Yerli üreticinin korunması,
- Makina ve teçhizat yenilemede destekleme kredisi verilmesi,
- Enerji harcamalarında indirimli fiyat uygulanması,
- İhracatın teşvik edilmesi,
- Vergi ve kredi gibi borçların uygun ödeme planına göre gerçekleştirilmesi.

4.6. Değerlendirme

Düzce Ticaret ve Sanayi Odası verilerine göre 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinde 3837 işyeri yıkılmıştır. 2573 işyeri orta hasarlı, 1606 işyeri az hasarlı olup, toplam 8016 işyeri hasar görmüştür.

Sanayi ve Ticaret Odası üyesi olarak, 2.200 üye hasar görmüş olup, bunun da 350 adedi sanayicilerden oluşmaktadır. Bina, makina ve mamül hasarı olarak toplam 58-90 trilyon liralık hasar vardır. Düzce'deki tüm tacir, esnaf ve sanayicinin maddi zararı toplam 150 trilyon civarındadır.

Halk Bankası kanalıyla geçici olarak 130 prefabrik işyeri (20'si Kaynaşlı'da), yine Kaynaşlı ilçemizde olmak üzere toplam 30 işyeri Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Konfederasyonu ile İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği tarafından yaptırılarak hak sahiplerine verilmiştir.

Deprem felaketlerinden kaynaklanan zararların telafi edilmesi sanayi sektörünün yeniden yapılandırılması açısından ivedilik arz etmektedir.

Diğer yandan yapımı devam etmekte olan OSB ve KSS'lerin biran önce bitirilmesi ve yeni projelerin İl geneline yaygınlaştırılması gerekmektedir. Mevcut ve muhtemel işletmelerin OSB ve KSS'lerde yerleşimi özendirilmelidir.

5. DÜZCE İLİ'NİN TARIMSAL YAPISI, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Düzce İl'inde tarım sektörünün il ekonomisindeki önemi, son yıllarda ticaret ve imalat sektöründeki gelişmelerle azalma sürecine girmiştir. 1970'li yıllarda tarımda yoğunlaşan faal nüfus bugün sanayi, karayolu, ulaştırma faaliyetlerine, mevsimlik iş gücüne dayanan inşaatlar ve hizmet kesimlerine yönelmiştir. Ancak, tarım sektörü gerek ilde verimli tarım alanlarının yer alması, gerekse kırsal niteliğini kaybetmemiş yerleşmelerin bulunması nedeniyle önemini sürdürmektedir.

5.1. Bitkisel Üretim

Düzce ilinin toplam yüzölçümü 259.300 hektar olup, bunun 112.163 hektarı tarım arazisi, 9.251 hektarı çayır-mera, 27.969 hektarı da tarım dışı arazidir (Ek Tablo 3).

İldeki sulanabilir tarım alanı 37.610 hektar olup, bunun 15.230 hektarı devlet sulaması, 8.382 hektarı halk sulaması olmak üzere toplam 23.612 hektar alanı sulanmaktadır (İÖİ). Karadeniz'e dökülen Melen Deresi, Hasanlar Barajı ve sulama kanalları sayesinde yapılan sulamalı tarım verimi geniş ölçüde artırmıştır. Sulanabilir tarım alanlarının yaklaşık % 40'ı ise sulamadan yoksun olup, tarımsal üretim artışının sağlanabilmesi için önemli unsurlardan biridir.

İlde bitkisel ürünlerden başlıcaları fındık, pancar, mısır, buğday, çeltik ve Virjinya tütünüdür. İlde 57.907 hektarlık alanda fındık, 1.750 hektarlık alanda tütün, 799 hektarlık alanda şeker pancarı, 118 hektarlık alanda çeltik, 12.498 hektarda mısır, 17.600 hektarda kestane ağacı bulunmaktadır (Ek Tablo 4). Bu bitkilerin dışında tarla bitkilerinden buğday, arpa, fasülye (kuru), fiğ, yonca; sebzelerden patates, domates, soğan, sarımsak, patlıcan, kabak, ıspanak, pırasa, fasülye, lahana, meyvelerden; armut, ayva, ceviz, dut, elma, erik, incir, kestane, kiraz, muşmula, şeftali, vişne de ilde üretilmektedir. Tarımsal faaliyetlerin en canlı olduğu yer Merkez ilçe ve Akçakoca'dır. Bunda, ilçelerin doğal koşullarının tarım için elverişli olmasının etkisi bulunmaktadır.

Bitkisel üretimde fındık hakimiyeti vardır. Bölgenin iklimine ve arazi yapısına uyum sağlayan fındık bitkisi geniş alanlara dikilmiş ve halkın çalışma hayatında önemli ölçüde yer tutmuştur. Fındık tarımının görece az emek ve çalışmaya rağmen yüksek gelir getirmesi, ildeki tarım arazilerinin büyük bölümünün fındık üretimine tahsis edilmesine neden olmuştur. Tarım alanlarının yaklaşık % 51'inde fındık üretimi yapılmaktadır. Fındık, geleneksel ihraç ürünü olarak yetiştirildiği diğer bölgelerde olduğu gibi, Düzce ili ekonomisine de oldukça önemli katkıda bulunmaktadır. 2000 yılında 60.000 ton fındık üretimi gerçekleştirilmiş olup, çiftçiye sağladığı girdi ise yaklaşık 50 trilyondur. Fındıkçılığa bağlı olarak fındık kırma ve işleme fabrikalarında da halkın büyük bölümü çalışmaktadır. İlde Fiskobirliğin fındık üretimi ile ilgili 90 ton kapasiteli fındık kırma fabrikası yanında, 10 adet de özel fabrika bulunmaktadır.

İldeki fındık üretiminin üretim sorunlarının başında verim düşüklüğü gelmektedir. Fındık bahçelerinin yaşlı ve çok sık dikilmiş olması, tozlayıcı noksanlığı, budama, gübreleme ve mücadele gibi teknik uygulama noksanlıkları verim düşüklüğünün en önemli sebepleridir.

Fındık üretim alanlarının daraltılmasına yönelik önlemler alınması gerektiği, bitkisel üretimdeki ulusal hedeflerden biri olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Düzce ilinde ürün çeşitliliğinin sağlanması ve katma değeri yüksek yeni endüstriyel bitkilerin yetiştirilmesinin özendirilmesi gerekmektedir.

32.500 hektarlık 1.,2.,3. Sınıf tarım arazisine sahip Düzce Ovasında enstantif tarım yöntemleri uygulanmamaktadır. Düzce Ovası, verimlilik yönünden ülkenin sayılı ovalarından biri olarak görülmektedir. Ovadaki tarım alanlarında daha çok fındık ve kavak yetiştirmekte, önceleri geniş alanlarda yapılan tütün, şeker pancarı gibi endüstri bitkileri yetiştiriciliğinin azaldığı gözlenmektedir. Genel olarak, Düzce Ovasının %80'i fındık ve kavak alanına sahip olup, geriye kalan % 20'lik alanda ise tarla ve sebze tarımı yapılmaktadır. Düzce kent merkezi, Düzce Ovasında tarıma elverişli 1. Sınıf tarım arazisi üzerinde yer almaktadır. Dolayısı ile Düzce Ovası konut ve fabrika sahası olarak kullanıma açılmakta olup, tarım arazisi gün geçtikçe azalmaktadır.

Düzce Ovasında fındık ve kavak üretiminden ziyade tarla ve sebze tarımını yaygınlaştırmak amacıyla, İl Tarım Müdürlüğü ovanın güneyinde parçalı arazileri de dikkate alarak, başta seracılık olmak üzere tarla ve sebze tarımını yaygınlaştırmak, kuzey alanlarda, özellikle meyilli arazilerde başta ceviz, kivi ve ahududu olmak üzere toplu meyvelikler kurulmasını teşvik etmektedir. İlde seracılığın yaygınlaştırılması amacıyla Sosyal Yardımlaşma Vakfı'nca finanse edilen 120 m²'lik 50 adet sera çiftçilere dağıtılmış olup, 150 adet seranın daha yaptırılması ve dağıtılması için sözleşme imzalanmıştır. Tarım alanlarında, fındık dışında alternatif tarım ürünlerinin bu tarz projeler halinde ilçe halkına öğretilmesi, yeni tarımsal üretim anlayışı ve daha fazla girdi kazandıracığından önem arz etmektedir.

İlde tarım arazileri parçalanmış olup, arazi toplulaştırması çalışmaları gerekli görülmektedir. Bu durum, Ovalık arazide küçük tarım arazilerinin fındık ve kavak bitkisine tahsis edilmesine de yol açmaktadır.

5.2. Ormancılık

İl yüzölçümünün yaklaşık yüzde % 50'sini oluşturan ormanlık alanın korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi Düzce ilinin sürdürülebilir kalkınması yönünden de önemlidir. Son 50 yıl içerisinde ormanlarda köylülerce yapılan açmalar ve yakacak odun temini nedeniyle 10.300 hektarlık kayıp olmuştur. Mevcut ormanların % 87'si verimli, iyi vasıf ormanlardır. Orman serveti 23.079.775 m³'tür. İlde en ağırlıklı sektör olan orman sanayiinde⁷, yıllık ortalama 500.000 m³ orman envali işlenmektedir. Ancak, 1999 yılında orman sanayi kuruluşlarında işlenen enval, deprem nedeniyle 300.000 m³'e kadar düşmüştür.

İlde 21 orman içi ve 198 orman bitişiği köy bulunmakta olup, orman köylüsüne üretim ve kazanç olanaklarının sağlanması ormanların tahribini önleme açısından önemlidir. Orman köylüleri ORKÖY'ce ferdi ve kooperatif kredisi şeklinde verilen paralarla desteklenmeye çalışılmaktadır. Ancak, ORKÖY'ün bütçesi sınırlı olup 2000 yılında 3 köyde süt sığırcılığı ferdi kredisi

⁷ Düzce orman sanayi Türkiye'deki üretimin % 14'ünü gerçekleştirmektedir.

uygulaması yapılmıştır. 11 aileye toplam 37.1 milyar TL kredi verilmiştir. Kooperatif kredisi olarak ise Göktepe Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin entegre kültür mantarcılığı projesine 3 milyar TL kredi verilmiştir.

5.3. Hayvancılık

İlde, büyük ve küçükbaş hayvancılık ile kümes hayvancılığı halkın geçim kaynakları arasında önemli bir yer tutmaktadır. İlde daha çok büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ancak, tavukçuluk sektörü oldukça gelişmiştir. Düzce İli'nde toplam 74.607 adet büyük baş, 16.180 adet küçük baş ve 20.953.050 adet kanatlı hayvan bulunmaktadır (Ek Tablo.5).

Merkez ilçe, ildeki büyükbaş hayvan miktarının % 46'sını, küçükbaş hayvan miktarının da %37'sine sahiptir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan miktarı açısından, Merkez ilçeyi Yığılca takip etmekte; bu ilçe, ildeki büyükbaş hayvan sayısının % 12'sine, küçükbaş hayvan sayısının da % 26'sına sahip bulunmaktadır. Merkez ilçe, ildeki toplam kanatlı hayvan sayısının % 40'ına sahip bulunmaktadır. Akçakoca % 36 ile Merkez ilçeden sonra kanatlı hayvancılık açısından ilde önemli bir yerde bulunmaktadır.

Düzce Ovası yeraltı suları bakımından zengin olup, bu alanlar balık üretimi açısından da elverişlidir. İlde bulunan 44 adet alabalık üretim tesislerin de 910.000 adet alabalık üretilmektedir (Ek Tablo.6).

İlde mevcut mera varlığı hayvancılığın gelişmesi açısından yeterli değildir. Mera Islah projeleri ile hayvancılığın bölgesel ölçekte gelişmesi sağlanabilir.

Hayvancılığı geliştirme amacıyla ilde çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. İldeki kümes hayvancılığını ve alabalık üretimini geliştirmek amacı ile, çiftçilere 2000 yılında FAO tarafından 1000 adet hindi palazı, 6000 adet yumurta tavuğu civcivi ve 300.000 adet alabalık yavrusu dağıtımı yapılmıştır. Kaynaşlı ilçesinde, Sosyal yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca 150 adet Süt sığırcılığı projesi uygulaması için araştırmalar devam etmektedir.

İki büyük deprem geçiren Düzce çiftçisi, ekonomik olarak da büyük kayıplara uğramıştır. Deprem felaketiyle tarımsal varlıkları zarar gören

üreticilere yönelik borç ertelemeleri ile ilgili yasal düzenlemeler, 2000 yılında yürürlüğe konulmuştur⁸. İlde tarım kesiminde gelişme sağlanabilmesi için, çiftçinin doğrudan destek ve kredi imkanları ile desteklenmesi önem arz etmektedir.

5.4. Taşkın Koruma

Düzce Havzası önemli taşkın-sellenme riski taşımaktadır. İlerdeki derelerin, özellikle ilkbahar aylarında taşması sonucu etrafındaki ekili-dikili ve aynı zamanda verimli ovalık arazi büyük çapta zarar görmektedir. 1998 yılı Mayıs ayında İlde meydana gelen Taşkından sonra, T.C. Hükümeti ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası arasında imzalanan kredi anlaşması sonucu 'Türkiye Acil Sel ve Deprem İyileştirme Projesi (TEFER)' kapsamında, Düzce İlindeki taşkın yapan Dere ve çay yataklarının ıslahı için toplam 11 proje belirlenmiştir. Bu projelerden 5'i 1999 yılında yapılan ihale ile işleri bitirilmiştir. Halen 6 adet Büyük Taşkın Koruma (Uğursuyu, Aksu, Asarsuyu, Küçük Melen, Büyük Melen) projesinde, Müşavir firma tarafından Kati proje yapımı devam etmektedir.

⁸ 2000/870 sayılı Kararnameyle, ürünleri veya tüm tarımsal varlıkları en az yüzde 40 oranında zarar gören üreticilerin, Ziraat Bankası, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan, hasar tarihinden önce kullandıkları kredilerle ilgili 2000 yılı vadeli ve 20001 yılına sarkın, afetin meydana geldiği tarihte günü gelmemiş zirai kredi borçlarının vade tarihinden itibaren bir yıl süre ile faizsiz olarak ertelenmesine karar verilmiştir.

2000/1390 sayılı Kararnameyle, tabii afetler nedeniyle tarımsal işletme, tarımsal ürün ve hayvan varlıkları ile menkul, gayrimenkul malları ve işyerleri en az yüzde 40 oranında zarar gören gerçek ve tüzel kişilerin, Ziraat Bankası, TİGEM ve Tarım kredi Kooperatiflerine, tabii afetin meydana geldiği tarih itibarıyla oluşmuş olan mevcut borçlarının, ilk yıl anapara ve faizsiz ödemesiz, müteakip 2 yılda 4 eşit taksitle ödenmek üzere, 3 yıl ertelenmesine karar verilmiştir.

6. DÜZCE İLİ'NİN TURİZM POTANSİYELLERİ, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Düzce İli; Karadeniz'e kıyısı olan Akçakoca İlçesi, ormanları, doğa ve kültür değerleri, zengin ve çeşitli folklorü ve büyük yerleşim merkezlerine yakınlığı ve kolay ulaşım olanaklarıyla turizm açısından önemli potansiyellere sahiptir. Bunların yanında Abant, Kartalkaya, ve Yedigöller gibi turizm merkezleri ile çevrelenmiş olmasına karşın, yakın zamana kadar İl turizm alanında adını pek fazla duyuramamıştır. Turizm sektörü, bu potansiyellerin gerektiği gibi değerlendirilmesi ile, İl'in sosyo-ekonomik gelişiminde önemli bir yer tutacaktır.

6.1. Turizm Varlıkları

Bu bölümde, Düzce İli'nin turizm açısından önem taşıyan ve potansiyelini oluşturan başlıca turistik değerlerine yer verilmektedir.

Tarihi ve Kültürel Yapılar

• **Antik Tiyatro (Konuralp- Merkez)** ; M.Ö. 10- M.S. 20 yıllarında inşa edilen ve 75 m - 100 m ölçeklerinde bir oturma alanına sahip olan tiyatro, yörenin Roma döneminden günümüze ulaşan en önemli kalıntıdır. Bir tepe yamacına yaslanmış olarak inşa edilen tiyatronun, oturma sıraları ve sahne binasının bir bölümü günümüze ulaşmıştır. Yapıldığı dönemin en büyük ve görkemli yapıları arasında yer alan Prusias Tiyatrosu, aynı zamanda Doğu Bithynia bölgesinin ayakta kalmış olan tek tiyatrosudur.

• **Kale**; Akçakoca İlçesinin batısında, ilçe merkezine 3 km. uzaklıkta bir burun üzerindedir. Moloz taşlarla inşa edilmiş olan kalenin, kara tarafında giriş kapısı ve yanında da yüksek bir kulesi bulunmaktadır. Deniz tarafındaki duvarları tamamen yıkılmış olan kalenin içinde, bir su sarnıcı bulunmaktadır. Kalenin Cenevizliler tarafından yapıldığı söylenmekte ise de, bu durum belgelenmiş değildir.

- **Hamam-Çeşme;** Konuralp-Merkez'de Konuralp Hamamı, Konuralp Su Kemerleri Ayakları, Akçakoca'da; Belediye Hamamı, Arabacı Köyü Hamam Kalıntısı, Osmaniye Mahallesi Çeşmesi, Cumayerinde; Selamlar Köyü Çeşmesi bulunmaktadır.
- **Türbe-Mezarlık vb. ;** Konuralp-Merkezde; Konuralp Türbesi, Akçakoca'da Kara Secaaddin Ahmet Dede Türbesi, Orhangazi Camisi Haziresi, Osmaniye Mahallesi Mezarlığı, Orhangazi Mahallesi Mezarlığı bulunmaktadır.
- **Köprü;** Konuralp Beldesinin batısında Düzce-Akçakoca Karayolu kenarındaki dere yatağında 10 m. uzunluğunda, 3 kemerli Roma Köprüsü bulunmaktadır.

Aşağıdaki tablolarda, İl'in sit alanları ile taşınmaz kültür varlıkları ve doğal anıtlarının ilçelere göre dağılımı sunulmaktadır.

Düzce İli Sit Alanları

Düzce – Merkez	Niteliği
1. Antik Tiyatro (Konuralp-Merkez)	1. Derece Arkeolojik Sit
2. Mozaikli Alan (Hamamaltı Mevki-Konuralp)	1. Derece Arkeolojik Sit
3. Tepecik Nekropolü (Tepecik Mevki-Konuralp)	1. Derece Arkeolojik Sit
4. Akropol (Konuralp-Merkez)	2. Derece Arkeolojik Sit
5. Tepecik Nekropolü Çevresi (Tepecik Mevkii-Konuralp)	3. Derece Arkeolojik Sit
6. Beyciler-Çavuşlar Nekropolü	1. Derece Arkeolojik Sit
7. Beyciler-Çavuşlar Nekropolü	3. Derece Arkeolojik Sit
Cumayeri	
1. Hamascık Tümülüsü	1. Derece Arkeolojik Sit
Akçakoca	
1. Akçakoca Kentsel Sit Alanı	Kentsel sit
2. Ceneviz Kalesi Plaj Çevresi	1. Derece Arkeolojik Sit
3. Ceneviz Kalesi Çevresi	3. Derece Arkeolojik Sit
4. Ceneviz Kalesi Çevresi	3. Derece Arkeolojik Sit
5. Ceneviz Kalesi Çevresi	2. Derece Doğal Sit
6. Akkaya Bizans Yerleşmesi (Akkaya Köyü)	1. Derece Arkeolojik Sit
7. Fakıllı Mağarası (Fakıllı Köyü)	1. Derece Doğal Sit

Taşınmaz Kültür Varlıkları ve Doğal Anıtlar

		İlçeler							
		Merkez-Kaynaşlı	Akçakoca	Cumayeri	Çilimli	Gölyaka	Gümüşova	Yığılca	Toplam
Tür	Sivil Mimari Yapı	3	107						110
	Dini-Kültürel Yapı	4	12	2	1	5		1	25
	İdari Yapı								
	Askeri Yapı	2	1			1			4
	Doğal Anıt	1	4						5
	Genel Toplam	10	124	2	1	6		1	144

Doğal Varlıklar

Düzce Havzasının ortasında 360 km² genişliğinde Düzce ovası, doğusunda Bolu Dağları, batısında Sakarya, kuzeyinde Orhan Dağları ve Karadeniz, güneyinde Abant Dağları bulunmaktadır. Büyük Melen çayı ve

Havzası; Yığılca ilçesinden gelen Küçük Melen, Bolu Dağından doğup Kaynaşlı ve Merkez İlçeden geçen Asar, Ovanın güneyinden gelen Uğursuyu ve Gölyaka ilçesinin batısından gelen Aksu deresinin Efteni gölünde birleşip buradan Büyük Melen çayı olarak çıkmasıyla oluşmaktadır. Karadeniz boyunca uzanan dağlar Düzce yöresinde kollara bölünür ve aralarına vadiler ve ovalar girer.

• Platolar (Yaylalar);

Küçük Akarsu vadilerinin yararak parçaladığı yüksek düzlükler ve dağ otlakları olarak yer alan platoları iki grupta toplamak mümkündür:

- Karadeniz kıyı dağları arasında kalan ve ikinci depresyon alanını oluşturan alçak platolar,
- Dağ sıralarının güneyinde kalan ve üçüncü depresyon alanını çeviren yüksek platolar.

Düzce'de yer alan yaylalar, ormanlarla kaplı dağlar üzerinde yemyeşil ve gür akarsular, göllerin olduğu düzlüklerdir. Buraları, Toros ve Doğu Anadolu yaylaları gibi 9-10 ay terk edilmezler. Kocayayla, Şehirayla, Odayeri Yaylası, Tortul yaylası, Çiçekli, Derinoba, Kelik, Topuk, Külü, Pakı, Mantarlı, Karaburun, Sakarca, Abaza, pürenli, Kardüz, Yanık, Unluk, Kızık Yaylaları başlıca yaylalardır. Bunlardan Kardüz Yaylası kış sporları için de uygun şartlara sahiptir.

Kocayayla-Şehirayla; Abant'a 7 km. mesafededir. Düzce-Samendere Şelalesi – Kocayayla Göleti – Abant ulaşımı sağlanması turizm açısından önem taşımaktadır.

Mudurnu Ormanları ile Düzce Ormanlarının sınırında çam, göknar, kayın ormanlarının içinde Tabiat Parkı olarak değerlendirilmesi mümkün olan bir yerdir. Her iki yayla geniş açık düzlükleri içermekte büyük bir gölet yapma imkanı tanımaktadır. Gölet yapıldığı takdirde sportif balık avcılığı, konaklama tesisleri, piknik alanları yönünden daha da hareketlilik kazanacaktır.

Odayeri Yaylası; Odayeri Bölgesi ormanları içindedir. 1200 m. yüksekliktedir. Abant Gölüne bağlantılı ulaşımı bulunmakta olan yaylada olta balıkçılığı ve av turizmi yapılabilir.

Torkul Yaylası; Odayeri Yaylasına 6 km. mesafededir. 1300 m. rakımda volkanik bir çöküntüden oluşan tabii bir göletin ve doğal güzelliklerin bulunduğu yayladan, Düzce Ovası ve Karadeniz görülebilmektedir. Gölet ve yayla etrafında kayın, göknar, gürgen, karışık bakir ormanlar ile doğal yürüyüş ve koşu yolları bulunmaktadır.

• Su Varlıkları

Ova üzerinde derelerin yoğunluğu, bölgeyi su havzası durumuna getirmektedir. Uğur Suyu, Aksu, ve Küçük Melen suları Efteni Gölünde biriktirirler. Efteni Gölünün kuzeybatısından doğan Büyük Melen, suların bir bölümünü Karadeniz'e ulaştırır. Efteni Gölüne dökülen diğer akarsuların akımları Büyük Melen'i etkiler. En yüksek akım 170 m³/sn. ile nisan ayında, en düşük akım ise 2.3 m³/sn. ile ağustos ayında gözlenmektedir. Büyük Melen üzerinde akımın izin verdiği dönemlerde rafting sporu yapılabilmektedir.

Morfolojik yapının karışıklığı, yağış ve akarsu zenginliği, küçük boyutlu göllerin oluşumuna zemin hazırlamıştır. Efteni Gölü, Hasanlar Baraj Gölü, Karagöl, Sarı Göl, Cılbız Kuyusu, Gölcük, Kuru Göl, Katır Gölü ilde yer alan başlıca göllerdir.

Efteni Gölü: Efteni Gölü geçmişte 814,5 ha. alanı kaplar iken, kurutularak 25 ha.'a kadar düşürülmüş bir göldür. Göl, su kuşlarının göç yolu üzerinde önemli bir konaklama ve beslenme alanı iken, bu özelliklerini kaybetmiş, su kuşları yok denecek kadar azalmıştır. Gölün bu açıdan eski önemine kavuşması yönünde 1992 yılında çalışmalar başlamış, Bakanlık oluru ile, 750 ha. alan 'Su Kuşları Koruma ve Üretme Sahası' olarak tescil edilmiştir.

· Mağaralar

Fakıllı Mağarası; Akçakoca İlçesi Fakıllı köyündedir. 15 m.'lik bir girişin ardından girilen galerilerde sarkıt ve dikitler bulunmaktadır.

Sarıkaya Mağarası; Yiğilca İlçesindedir. Genişliği 80 m, boyu 75 m, tavan yüksekliği 15-40 metreler arasında değişen giriş bölümündeki salonun içi damlataşlarla kaplıdır.

Aksu Mağarası; Sarıkaya Mağarası ile aynı yeraltı drenaj sisteminin uç noktalarını oluştururlar. İçinde değişik büyüklükte çok sayıda salon ve göller bulunan mağaradaki yeraltı deresi, yüksekliği 5-10 metreler arasında değişen 3 şelale oluşturmuştur.

Gökçe ağaç Mağarası: Bu mağara da Yiğilca İlçesinde bulunmaktadır.

· Kaplıcalar:

Derdin (Dolay) Kaplıcası: Merkez İlçeye 15 km. Mesafede, 400 rakımlı ve etrafı ormanlık olan kaplıca, 1900'lü yıllarda kurulmuştur. Kaplıca suyunun sıcaklığı 30 C'dir ve karbonik asitli bir özellik gösterir. Kaplıcanın kalp, safra kesesi, mide, bağırsak, şeker ve cilt hastalıklarına iyi geldiği söylenmektedir.

Efteni Kaplıcası; Gölyaka İlçesine 3 km., devlet karayoluna (E-80) 15 km. uzaklıkta ve 3 havuzludur. Efteni Gölü kıyısında yer almakta olan Kaplıcanın su sıcaklığı 43 C'dir.

· **Kara ve Su Avlanma Sahaları:** İl'in dört yanını kuşatan dağlar ile orman tabakası zengin bir bitki örtüsü, beraberinde çok çeşitli av hayvanlarının bulunmasını sağlar. Ayrıca Efteni Gölün'de alabalık, sazan, mercan ve gümüş balığı olta ile avlanabilmektedir.

• Bitki Örtüsü

Düzce İlinin yaklaşık olarak yüzde 40,5'ini ormanlar, yüzde 45,9'unu tarım arazisi, yüzde 3,5'ini çayır ve mera, yüzde 10,1'ini tarım dışı alanlar oluşturmaktadır. Ovayı çevreleyen zengin bir orman örtüsü (kayın, göknar, gürgen, meşe, kestane, ihlamur vb.) ve bunun altında zengin bir alt örtü yer almaktadır. Fakat, kent gelişmeleri bu zengin bitki örtüsünü tehdit edecek şekilde ilerlemektedir.

6.2. Sorunlar

Turizm açısından en önemli tehlikeler yüksek hava kirliliği ve estetikten uzak, plansız kentleşmedir. İlin turizm potansiyelinin en önemli kısmının doğa turizmi üzerine olduğu düşünülürse, bu tehditlerin önemi daha da artmaktadır.

Birinci sınıf tarım arazisi üzerinde kurulmuş olan Düzce kenti, hava kirliliği sıralamasında Türkiye'nin en önde gelen yerleşim merkezlerindedir. Düzce kentinin konumlandığı, etrafı dağlarla çevrilmiş çöküntü ovasında iklimin nemli, hakim rüzgar hızının düşük olması, hava kirliliğini bölgesel anlamda artırmaktadır. Kentin topografik yapısı, kirliliğin dağılmasına olanak tanımayan yapılaşma ve yıl boyunca özellikle sabah saatlerinde güneş ışınlarının gelmesini engelleyecek şekilde bir sis tabakasının oluşması, zararlı gazların yükselmesini engelleyen smog olarak adlandırılan olayı meydana getirmektedir.

Düzce'de hava kirliliğine neden olan etmenler; plansız şehirleşme, coğrafi konum, gelişmiş güzel fosil yakıtların kullanımı ve yakma tekniğinin bilinmemesi, kent merkezinde yeşil alan azlığı, taşıt sayısının artması, D-100 karayolu ile TEM otoyolunun geçmesi, bilinçsiz kullanılan tarım ilaçları ve gübreler, çöplerin hava kirliliğine neden olacak şekilde imha edilmesi, lastik yakımı ve sanayide atıklara yeterince dikkat edilmemesi olarak sıralanabilir.

6.3. Fırsatlar

Düzce İli'nin, Ülke nüfusunun önemli bir kısmının yaşadığı büyük yerleşim yerlerine yakın ve yol üzerinde bulunması ve bu yörelerde yaşayan halkın sanayileşmenin getirdiği yaşam tarzlarından dolayı, turizme günden güne daha fazla ihtiyaç duyması, Düzce İli için önemli turizm fırsatları sunmaktadır.

- D-100 (E-80) karayolu üzerinde, İstanbul'a 205 km., Ankara'ya 241 km. mesafede bulunan Düzce ülke nüfusun büyük bir kısmının yaşadığı önemli kent merkezlerine yakın ve kolay ulaşım olanaklarına sahiptir. Düzce Kent Merkezinin güneyinden ise TEM Otoyolu geçmektedir. TEM Otoyolu üzerinde, Kaynaşlı girişi ve 21 km. batısında da Gölyaka girişi bulunmaktadır. Kuzeyden İl Merkezinde D-100'e bağlanan Zonguldak – Karadeniz Ereğli – Akçakoca'yı birbirine bağlayan karayolu geçmektedir. Demiryolu ve Havayolu bağlantısı bulunmayan İl'de, Akçakoca ilçesi ile Karadenize açılmak mümkündür. Ancak, Denizyollarının yolcu ve taşıma programında yer almayan Akçakoca'daki iskele ve liman ticari amaçlı kullanılmaktadır.

Düzce İli için en yakın demiryolu istasyonları, doğuda Çankırı-Zonguldak demiryolu hattındaki İsmetpaşa ve batıda Adapazarı'dır. İl'de havaalanı bulunmamakla birlikte, Gümüşpınar köyü hudutları içinde Stol tipi havaalanı yapılması için etüt çalışmaları devam etmektedir.

Düzce kentinin önemli merkezlere olan uzaklığı;

Düzce-Bolu 46 km.

Düzce-İstanbul 205 km.

Düzce-Ankara 241 km.

Düzce-Adapazarı 70 km.'dir.

Ayrıca; deniz, kum, güneş gibi turizm denince ilk akla gelen unsurlara yavaş yavaş kültür, sanat, doğa, sağlık, gastronomi, folklor, spor gibi başka unsurların da ekleniyor olması, Düzce İlinin turistik potansiyellerini harekete geçirmesinde önemli fırsatlar sunmaktadır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Düzce’de kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarıyla yapılan çeşitli toplantılarda öne çıkan konular değerlendirildiğinde, öncelikle yapılması gereken işler şöylece belirlenmektedir:

Düzce’nin yeni il olması ve depremle birlikte yaşanan sorunlar çerçevesinde, aşağıdaki çalışmaların acilen tamamlanması, ilin sosyal ve ekonomik gelişmesi için alınacak önlemlerde bir ön koşul olarak değerlendirilmektedir:

- İl’in yapısal ve potansiyel özelliklerini dikkate alan daha geniş bir veri tabanı ortamında ilin zayıf ve güçlü yönlerini gösteren çok değişkenli faktör analizlerinin yapılması gerekmektedir. Bu nedenle DİE tarafından 1999-2000 yılları ile ilgili istatistik bilgilerin çıkarılması gerekmektedir.
- Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı (DİE) 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarında önceliği, Düzce İline vermeli ve Düzce’ye ait istatistikler biran önce tamamlanmalıdır.
- Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı’nca yapılan “İllerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması”, DİE’nin bu verileri yenilediğinde Düzce İli’nin ve ilçelerinin sosyo-ekonomik durumlarının ortaya konulması açısından önem taşımaktadır. İl’in KÖY kapsamında yer alması yenilenecek araştırma sonuçlarına göre değerlendirilmelidir.⁹ Ayrıca, Düzce İli GSYİH’sının DİE’ce

⁹ Kalkınmada Öncelikli Yörelere; 17 Ekim 2000 tarih ve 24203 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2000/1400 sayılı “2001 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar” ekinde liste halinde belirlenmiştir.

Kalkınmada Öncelikli Yörelere, Yıllık Program Kararnamesi ekinde belirlenmekte ve liste halinde yayımlanmaktadır. Kalkınmada Öncelikli Yörelerele ilgili olarak yıl içerisinde yapılacak değişiklikler ise Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile yapılmaktadır.

Kalkınmada Öncelikli Yörelere belirlenmesinde Müsteşarlığımızca her beş yılda yapılan, “İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması” çalışma sonuçları da kriter olarak esas alınmaktadır.

belirlenmesi İlin 4325 Sayılı Teşvik Tedbirlerinden yararlanabilme konusuna da açıklık getirecektir.¹⁰

Mekansal Yapı İle İlgili Öneriler

- İlin bulunduğu coğrafyanın, bir yandan sahip olduğu tarım, orman ve su kaynakları potansiyeli diğer yandan da taşıdığı deprem riski göz önünde bulundurularak ve yanlış arazi kullanım kararlarına acilen son verilmek üzere “Düzce İli Çevre Düzeni Planı” hazırlanmalıdır.

Bu çalışmada, il için Ankara Üniversitesi, MTA ve TÜBİTAK tarafından yapılmış olan “Yerleşilebilirlik Etüdü”nün dikkate alınması ve plan çalışmalarının “Bolu İli Çevre Düzeni Planı” ve GIS çalışmaları ile eş zamanlı ele alınması büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca hazırlıkları devam eden Düzce Kenti İmar Planı’nın, çevre düzeni planı çalışmalarının tamamlanarak onaylanmasından sonra, bu üst kademe plan kararlarına uygun olarak sonuçlandırılması ve ancak bundan sonra uygulamaya konması gerekmektedir. Bu konu

Bu konuda, en son çalışma 1996 yılında yapılmıştır. Ancak, Düzce İli, o tarihte ilçe statüsünde olduğundan, çalışma kapsamında yer almamıştır. İller sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasının yenilenme çalışması, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı’nın, 2000 Yılı Genel Nüfus Sayım Sonuçlarının değerlendirilmesinden sonra sonuçlandırılacak ve Düzce İli ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde değerlendirilebilecektir.

¹⁰ 4325 sayılı “Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” çerçevesinde, Kalkınmada Öncelikli Yörelere uygulanan bazı teşvik tedbirlerine ilave olarak, 22 il için farklı avantajlar sağlanmıştır.

Ancak, 4562 sayılı “Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu”nun 14’ncü maddesinin son paragrafı; “Fert Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla miktarı 3500 Dolar ve aşağıdaki gelir miktarını bulan Organize Sanayi Bölgesi bulunan yerler, 4325 sayılı Kanunun öngördüğü teşvik tedbirlerinden 31.12.2001 tarihinden itibaren faydalandırılırlar” hükmü yer almaktadır. Bu kapsamdan yararlanacak iller henüz belirlenmemiştir.

Düzce İli’nin de bu kapsamda değerlendirilebilmesi için Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı’nda Düzce İli için Fert Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla çalışmasının yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, 19.2.1999 tarih ve 99/12474 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan Acil Destek kapsamı uygulaması 18 Ocak 2001 tarih ve 24291 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Yatırımlarında Devlet Yardımları Kararı” ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu karar çerçevesinde kullanılacak öngörülen Yatırımları Teşvik Fonu kaynaklı yatırım ve işletme kredilerinde uygulanacak faiz oranlarında, Kalkınmada Öncelikli Yörelere ile diğer yörelere arasında getirilmiştir. İşletme büyüklükleri ve diğer şartlarda ayrıcalıklı bir uygulama söz konusu değildir.

plan hiyerarşisi açısından ve özellikle Düzce gibi deprem riski taşıyan yöre için büyük önem taşımaktadır.

- Düzce jeolojik, topografik ve iklim özelliklerinden dolayı çok büyük can ve mal kayıplarına yol açan doğal afetlerin tehdidi altında olan iller arasındadır. Bu nedenle, yeni yerleşmelerin afet riski taşıyan alanlarda gelişmesi önlenmelidir.
- İl genelinde toprak kullanımı konusunda yaşanan çelişki, tarım topraklarının sanayi, yerleşim ve ulaşım ağları tarafından işgal edilmesine karşın, tarımın eğimli arazilerde bulunan ormanlara kaymasıdır. İlin su ve toprak potansiyeli ve deprem riski göz önüne alınarak bu yanlış arazi kullanımına derhal son verilmeli ve tüm il sınırlarını içine alan bir “arazi kullanım planlaması” çalışması başlatılmalıdır.
- Tarımsal alanların korunması ve kentsel alanlardaki yeşil alanların yeterli ve çağdaş bir miktar ve niteliğe kavuşturulması imar çalışmalarının önemli hedeflerinden biri olmalıdır.
- Dünya Bankası kredisi ile yapılması programlanan, Asar Suyu, Uğur Suyu, Küçük Melen ve Aksu Derelerinin ıslahı projesi ve çevre düzenlemeleri bitirilmelidir.
- İl genelinde kentsel alanlarda; kanalizasyon, temiz su, drenaj başta olmak üzere, iletişim ve enerji ile ilgili altyapı eksikleri ile arıtma tesisleri ve katı atık depolama yeri ihtiyaçları acilen etüt ve proje bazında ele alınmalıdır.
- Düzce il merkezinde kalıcı konut alanı ile mevcut şehrin ve arada kalan bölgenin imar planları mutlaka birarada düşünülerek çözülmeli, bu bölge belediye mücavir alan sınırları içerisine alınmalıdır. Bu bölgedeki 1. sınıf tarım arazisinin korunabilmesi için imar planında alternatifler düşünülmeli, Belediye ve Valiliğin koordineli çalışması ile denetim mekanizması oluşturulmalıdır.

- Düzce il merkezinin gelecekteki gelişme yönü olarak Kuzey ve Doğu istikametlerinin seçilmesi durumunda, D-100 karayolu üzerindeki geçiş trafiğinin önem kazanacağı ve bu bölgedeki yaya ve motorlu taşıt geçişleri ile ilgili düzenlemelerin planlamasının gerektiği ortaya çıkmaktadır. Özellikle kalıcı konutlardan gelecek ve bu bölgeye gidecek olan sabah ve akşam trafiklerinin şehre giriş ve çıkışlarındaki dağıtımın sıkışıklığa meydan vermeyecek şekilde planlaması gerekmektedir. Aynı şekilde, Gümüşova İlçesinde de D-100 karayolu üzerinde gerekli sinyalizasyon çalışmasının yapılması ve yolun duble yol olarak planlanması ihtiyaç olarak gösterilmektedir.
- Düzce il merkezinde kalan hasarsız veya az hasarlı olarak tespit edilmiş yapılar için mutlaka özel bazı tedbirlerin alınması ve deprem güvenliklerinin belirlenmesi gereklidir.
- Düzce şehrinin kurulduğu zeminin genelinde taşıma gücü ve sıvılaşma riski açısından görece bir zayıflığının olduğu ve yapılaşmada bazı önlemlerin düşünülmesi gerektiği, yapılan tüm jeolojik ve jeoteknik etütlerde ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, yeni yapılacak yapılarla ilgili olarak, imar yönetmeliğine; yerel zemin durumuna, fay kırılmasının genel karakteristiğine ve oluşan yüzey dalgalarının özelliğine, yöresel malzeme ve işçilik imkanlarına, yapı üretimi ve denetimindeki genel alışkanlıklara göre, ilave bir takım tedbirlerin eklenmesi önem taşımaktadır.
- Yapılan tüm çalışmalar ve alınan kararlar, yerel basın yayın kuruluşları ile organize edilerek halka duyurulmalı ve halkın katılımını sağlamaya yönelik özendirici tedbirler alınmalıdır.

İdari Yapı İçin Öneriler

- Yaşanan deprem felaketlerinden olumsuz yönde etkilenen ve 1999 yılında yeni il olan Düzce'de, il statüsüne uygun olacak şekilde Merkezi idarenin taşra birimleri; finansman, personel, teknik bilgi ve diğer donanımlarla güçlendirilmelidir.
- Başta Düzce Merkez İlçe olmak üzere Düzce İli'ne bağlı ilçe ve belde belediyeleri; finansman, personel, teknik bilgi ve diğer donanımlarla güçlendirilmeli ve yürütmekte oldukları projelere destek sağlanarak biran önce hizmete girmeleri sağlanmalıdır.
- Düzce İli'nin ekonomik, sınai ve sosyo-kültürel gelişimine önemli bir katkı sağlayacak olan Düzce Üniversitesi'ni kurma çalışmalarına hız verilmelidir. Başta Akçakoca İlçesi olmak üzere, diğer ilçelerde de üniversiteye bağlı yüksek okullar açılmalıdır.

Sanayi Sektörü ile İlgili Önerileri

- 200 hektarlık bir alana sahip Düzce Organize Sanayi Bölgesi (OSB) çalışmaları hızlandırılmalı ve biran önce faaliyete geçirilmelidir. OSB'nin tamamlanması için gerekli ödenekler aksatılmamalıdır. (2001 yılı için 300 milyar TL.)
- Yöre ve ülke kalkınmasında önemli bir yere sahip olan ve tamir bakım işleri yanında, orta ve büyük ölçekli sanayi birimlerine yan girdi sağlanması bakımından da önemli işlevler gören KSS projelerinin, yapım aşamasında olanları tamamlanarak biran önce faaliyete geçirilmeli ve yeni KSS projeleri Düzce İli geneline yaygınlaştırılmalıdır.

Bu kapsamda,

2005 yılında tamamlanması öngörülen 900 işyerilik Düzce-Merkez KSS projesi,

2003 yılında tamamlanması öngörülen 50 işyerilik Akçakoca (II. Bölüm) KSS projesi,

Yine 2003 yılında tamamlanacak olan 150 işyerilik Akçakoca KSS (Yeni) projesi çalışmaları hızlandırılmalı ve biran önce faaliyete geçirilmelidir.

KSS'lerde yer alan Çıraklık Eğitim Merkezleri Projeleri tamamlanmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

- Birinci Derecede deprem bölgesi olan ve aynı zamanda zengin tarımsal toprakların yer aldığı Düzce İli'nde mevcut ve muhtemel sanayi işletmelerinin OSB ve KSS'lerde yerleştirilmesi sağlanmalıdır. OSB ve KSS'ler ise;

Deprem riski taşımayan dayanıklı zeminler ile,

6., 7. ve 8. sınıf arazilerde (tarım arazisi olmayan) kurulmalıdır. Birinci sınıf tarım arazilerinden oluşan Düzce Ovası'nın tarımsal dokusu hiçbir şekilde bozulmamalıdır.

Ayrıca, OSB ve KSS yerleşiminde kapalı bir havza niteliği taşıyan Düzce İli'nde yaşanan hava sirkülasyonu sorunu gözönünde bulundurulmalıdır.

- Önemli bir tarım ve turizm potansiyeline sahip olan Düzce İli'nde, sanayi işletmelerinin gelişigüzel yerlerde kurulması engellenmelidir. OSB ve KSS gibi altyapısı hazır alanlarda toplulaştırılacak sanayi işletmelerinin ise çevreye karşı duyarlı işletmeler olmasına özen

gösterilmelidir. Sanayi işletmelerinin her türlü filtre ve arıtma tesislerini yaptırması gerekmektedir.

- Küçük ve orta boy işletmelere eğitim, danışmanlık ve teknoloji desteği veren KOSGEB'in, Düzce İli'nde bir bölge birimi veya Zonguldak Bölge Müdürlüğü'ne bağlı bir şubesi açılmalıdır.
- Düzce İli'nde yerel girişimcilik ve kalifiye işgücü altyapısını geliştirmek üzere eğitim çalışmalarına hız verilmelidir.

Tarım Sektörü il ilgili Öneriler

- Diğer bölgelerde olduğu gibi fındık üretim sahası, Düzce ilinde de genişlemektedir. Tarımda arazi planlaması yapılarak, fındık üretim alanlarının daraltılmasına yönelik önlemler alınmalıdır.
- Fındığa alternatif olabilecek ve birim alandan daha fazla gelir elde edebilecek ürün çalışmalarına devam edilmelidir. Bu hususta çiftçi eğitim ve yayım çalışmalarının etkinliği önem kazanmaktadır.
- Ürün çeşitliliğinin sağlanması ve katma değeri yüksek yeni endüstriyel bitkilerin yetiştirilmesinin özendirilmesi gerekmektedir.
- Arazi toplulaştırılması yapılmalıdır.
- Yeni kurulacak sanayi tesislerinin yerseçimi Düzce ilindeki tarım alanlarının ve su kaynaklarının korunması hususları gözönünde bulundurularak yapılmalıdır.
- İlin zengin su kaynaklarının korunarak, sürdürülebilir kullanım ilkesi çerçevesinde, su ürünleri üretiminin artırılmasına yönelik önlemler alınmalıdır.

- İlde özellikle Düzce Ovasında detaylı toprak etüdlerinin ve toprak haritalarının yapılması gerekmektedir. İlde toprak veri tabanının oluşturulması sağlanarak Arazi Kullanım Planı hazırlanmalıdır.
- İldeki hayvancılığın geliştirilmesi için hayvan ıslahı, hayvan hastalık ve zararlılarıyla mücadele ile, kaliteli kesif yem ve yem bitkileri üretiminin artırılmasına, meraların ıslahına ve yayım hizmetlerine ağırlık verilmelidir.

Turizm Sektörü İle İlgili Öneriler

- Akçakoca ilçesinin Yat Turizmine ve Deniz otobüsü seferlerine uygun bir yer olduğu dile getirilmektedir. Böyle bir çalışma, hem karayolu taşımacılığına yardımcı olacak, hem de İlin turistik açıdan çekiciliğini artıracak şekilde ele alınmalıdır.
- Akçakoca-Karasu mevkiinde Melen ağzında bulunan, Bolu Valiliği zamanında yapımına müsaade edilen, fakat daha sonra ruhsatlandırılmayan tesislere çözüm getirilmelidir.
- Turistik olarak çekim merkezlerinden olan Abant ve Yedigöller Düzce üzerinden doğal güzellikler eşliğinde ve daha kısa yoldan ulaşmak mümkündür. İstanbul yönünden gelen turistler, Yığılca ilçesi üzerinden Yedigöller hem kısa mesafede hem de zengin orman örtüsü içinde ferahlatıcı bir yolculukla ulaşabilir. Abant Gölüne ise Samandere Şelalesi üzerinden ulaşılabilir. Bu hatlardaki yolların yapımı ve iyileştirilmesi yöre turizmine canlılık getirecektir.
- Kaynaşlı İlçesi bütün Anadolu'yu birbirine bağlayan en önemli yol güzergahında; TEM otoyolu çıkışı ve E-5 karayolu üzerinde bir mola yeri konumundadır. Burada açılacak bir Danışma Müdürlüğü ve Memurluğu, İl'in turistik çekim noktalarının ve potansiyellerinin tanıtımına katkı sağlayacaktır.

- Batı Karadeniz Bölgesinin tek antik kenti olan ve Roma-Bizans-Osmanlı dönemine ait eserlerin yer aldığı Konuralp Müzesi bir an önce açılmalıdır.
- Sarıkaya ve Aksu Mağaralarına oldukça yakın olan Sarıkaya Tepe Mevkii Kireçtaşı Ocağı'nda yapılan çalışmaların mağaraları etkilememesi için, ÇED ön raporunda belirlenen yöntemlere ve bir defada kullanılacak patlayıcı miktarına mutlaka uyulmalıdır.
- İl için çevresinde bulunan illerin turizm potansiyellerini de harekete geçirecek entegre bir Turizm master planı hazırlanarak, İl'in turizm potansiyeli doğru bir şekilde ortaya konmalı ve ileriye yönelik olarak ilde turizm sektöründe yapılması gereken yatırımlar, alınması gerekli önlemler belirlenmelidir. Çevre illerdeki turizm merkezlerini de kapsayacak turlar düzenlenmesi desteklenmelidir.
- İl'deki konaklama tesisi ve yatak sayısı artırılmalıdır. İl'in turizm açısından kapsamlı tanıtımlarına hedef kitleler de dikkate alınarak önem verilmelidir.
- Doğa turizminin en önemli turizm potansiyeli olduğu İl'de, doğal kaynakları kirletici sanayi tesislerine karşı duyarlı olunmalı ve sanayi stratejisi olarak bacasız sanayiye ağırlık verilmelidir.
- İl'deki tarımsal faaliyetlerle turizmin entegrasyonunu sağlayacak, turistik amaçlı çiftlikler gibi, yenilikçi çözümler değerlendirilmelidir.
- Turizm; doğa, çevre, kültürel-sanatsal değerler ve etkinlikler, ekonomik, sosyal ve eğitsel çalışmalar, tanıtım, pazarlama, ulaşım, konaklama, yeme-içme gibi çeşitli öğeleri içinde barındıran, çok boyutlu bir bütündür. Bu nedenle İlin turizm potansiyeli harekete geçirilirken çok boyutlu bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

EK TABLOLAR

Tablo 1. ÖLÜ YARALI KAYIP DURUMU

İLÇELER	17 Ağustos		12 Kasım		Toplam		Toplam Nüfusa Göre Ölü Oranı	Toplam Nüfusa Yaralı Oranı	
	Ölü	Yaralı	Ölü	Yaralı	Ölü Sayısı	Yaralı Sayısı			
Merkez	118	813	463	1.849	581	2.662	15.319	0,4	1,8
Gölyaka	105	250	1	67	106	317	18.155	0,6	1,7
Kaynaşlı	0	0	244	544	244	544	18.229	1,7	3
Cumayeri	30	7	0	22	30	29	11.701	0,25	0,2
Çilimli	5	8	0	25	5	33	14.871	0,03	0,03
Gümüşova	12	65	0	34	12	99	16.879	0,07	0,6
Akçakoca	0	14	2	96	2	110	36.972	0,005	0,3
Yığılca	0	0	0	42	0	42	20.646	0	0,2
Toplam	270	1157	710	2.679	980	3.836	289.843	0,38	0,97

Kaynak: Düzce Valiliği

Tablo 2. Ön Hasar Tespit Durumu

İlçeler	Ağır/Yıkık			Orta			Az		
	Bina	Konut	İşyeri	Bina	Konut	İşyeri	Bina	Konut	İşyeri
Merkez	3491	12562	3055	3170	7897	2136	5366	8237	121
Gölyaka	972	1019	252	388	414	78	724	737	63
Kaynaşlı	804	1549	337	296	437	68	850	1063	83
Cumayeri	210	355	92	277	316	78	330	356	43
Çilimli	219	288	43	344	504	92	481	671	56
Gümüşova	224	253	32	270	446	83	710	847	73
Akçakoca	217	277	16	199	298	32	470	593	62
Yığılca	307	363	10	562	656	6	502	566	7
Toplam	6444	16666	3837	5506	10968	2573	13163	13070	1606

Kaynak: Düzce Valiliği

Tablo.3 DÜZCE İLİ VE İLÇELERİ ARAZİSİ DAĞILIMI

Arazi Vasfı	İl Merkezi	Akçakoca	Cumayeri	Çilimli	Gölyaka	Gümüşova	Yığılca	Toplam
Tarım Arazisi	38.942	22.179	8.716,9	6.035	6.135	12.205	17.950,0	112.163
Çayır-mera	5.254-		5,2	195	893	221	2.682,0	9.250
Tarıma Elverişsiz Arazi	9.399-		295,0	210	1.244	161	16.660,0	27.969
Sanayi Tesis Alanı	87	17	10,0	5	320	7-		446
Kavak ve Diğerleri	3.820-		12,4	187	370	25	38,7	4.453

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü

Tablo.4. DÜZCE İLİ VE İLÇELERİ TARIMSAL ÜRÜNLER ENVANTERİ

(Alan)

(Hektar)

Ürün	Merkez	Akçakoca	Cumayeri	Çilimli	Gölyaka	Gümüşova	Kaynaşlı	Yığılca	Toplam
Tütün	1.015	-	15	650	30	20	-	-	1.730
Şeker Pancarı	650	-	11	50	80	8	-	-	799
Fındık	12.900	20.000	5.332	3.525	2.980	4.000	170	9.000	57.907
Çeltik	100	-	-	18	-	-	-	-	118
Mısır	7.640	10	-	1.303	445	-	100	3.000	12.498
Kestane (ağaç)	10.000	600	250	1.800	350	1.600	1.000	2.000	17.600

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo.5. DÜZCE İLİ VE İLÇELERİ HAYVAN MEVCUTLARI
(adet)

	Büyükbaş	Küçükbaş	Kanatlı
Merkez	34.087	5.957	8.400.000
Akçakoca	5.700	350	7.500.000
Cumayeri	3.900	208	112.500
Çilimli	5.330	400	2.570.000
Gölyaka	4.560	2.800	151.000
Gümüşova	5.830	965	1.000.000
Kaynaşlı	5.700	1.350	136.000
Yığılca	9.500	4.150	1.083.550
TOPLAM	74.607	16.180	20.953.050

Tablo.6. DÜZCE İLİ VE İLÇELERİ ALBALIK TESİSLERİ

	İşletme Sayısı	Üretim (adet)
Merkez	22	597.000
Akçakoca	5	48.000
Gölyaka	7	148.000
Gümüşova	1	18.000
Kaynaşlı	5	42.000
Yığılca	4	57.000
Toplam	44	910.000

DÜZCE İLİ

2001 YILI

YATIRIMLARI

DÜZCE

PROJE NO	PROJE ADI	YER (İL. ve İLÇESİ)	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		2000 YILI SONUNA KADAR TAHMINİ HARCAMA			2001 YATIRIMI		
					DIŞ	TOPLAM	DIŞ KREDİ	ÖZKAYNAK	TOPLAM	DIŞ KREDİ	ÖZKAYNAK	TOPLAM
DÜZCE İLİ TOPLAMI					18429	97644	-	-	30630	451	-	10602
ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ TOPLAMI					-	175	-	-	-	-	-	1
EMNİYET GN. MD.					-	175	-	-	-	-	-	1
1993E040560	Akçakoca Trf. Kont. İstasyonu	Düzce	İnşaat	1994-2002	-	175	-	-	-	-	-	1
TURİZM SEKTÖRÜ TOPLAMI					-	90	-	-	60	-	-	30
D. METEOROLOJİ İŞL. GN. MD.					-	90	-	-	60	-	-	30
1992F000300	Meteor. İst. Müd. Bina ve Çevre Tahd. İnşaatı	Düzce-Akçakoca		1992-2002	-	90	-	-	60	-	-	30
KONUT SEKTÖRÜ TOPLAMI					-	500	-	-	-	-	-	500
ADALET BAKANLIĞI					-	500	-	-	-	-	-	500
2001G000090	Adalet Bakanlığı Lojmanları Onarımı	Düzce	Onarım	2001-2001	-	500	-	-	-	-	-	500
EĞİTİM SEKTÖRÜ TOPLAMI					-	38916	-	-	13621	-	-	7155
GENÇLİK VE SPOR GN. MD.					-	3890	-	-	220	-	-	255
1990H050320	- Cumaovası Ant. Spor Salonu	Düzce-Cumayeri	İnşaat	1995-2004	-	472	-	-	-	-	-	1
	- Antreman Spor Salonu	Düzce-Çilimli	İnşaat	1995-2002	-	472	-	-	126	-	-	50
	- Antreman Spor Salonu	Düzce-Gölyaka	İnşaat	1995-2003	-	472	-	-	42	-	-	1
	- Antreman Spor Salonu	Düzce-Gümüşova	İnşaat	1995-2003	-	472	-	-	52	-	-	1
	- Antreman Spor Salonu	Düzce-Yığılca	İnşaat	1995-2004	-	472	-	-	-	-	-	1
1995H050690	- Spor Kompleksi	Düzce	İnşaat	1995-2005	-	708	-	-	-	-	-	1
2000H050110	Açık Spor Tesisleri İnşaatı (MD)	Düzce-Merkez	İnşaat	2000-2002	-	236	-	-	-	-	-	80
2000H050120	Açık Spor Tesisleri İnşaatı (MD)	Düzce-Kaynaşlı	İnşaat	2000-2002	-	236	-	-	-	-	-	80
2001H050110	İl Hizmet Binası	Düzce	İnşaat	2001-2004	-	350	-	-	-	-	-	40
MEB EĞT. ARAÇ. VE DON. D. BŞK.					-	350	-	-	-	-	-	50
2001H020180	Eğitim Araçları ve Donatım Merkez Md.	Düzce-Merkez	İnşaat	2001-2002	-	350	-	-	-	-	-	50
MEB ERKEK TEK. ÖĞRT. GN. MD.					-	800	-	-	600	-	-	200
1995H020890	Çok Programlı Lise (MD)	Düzce-Merkez	500 Öğrencilik	1995-2001	-	800	-	-	600	-	-	200
MEB ÖZEL EĞT. VE REH. D. HIZ. GN. M.					-	2100	-	-	1500	-	-	200
1995H010980	Düzce Ortop. Özürlüler Ok. Ve Loj. (MD)	Düzce-Merkez	125 Öğ.+10 D. Loj.	1995-2002	-	2100	-	-	-1500	-	-	200
MEB KIZ TEKNİK ÖĞRT. GN. MD.					-	450	-	-	-	-	-	20
2000H020150	Kız Meslek Lisesi (MD)	Düzce-Merkez	300 Öğrencilik	2000-2002	-	450	-	-	-	-	-	20
MEB ORTAÖĞRETİM GN. MD.					-	2500	-	-	460	-	-	1340
1995H010190	Fen Lisesi (MD)	Düzce-Merkez	12 Ders + 200 Öğ. Pan. +10 D. Lojman	1995-2001	-	800	-	-	460	-	-	340
2000H010290	Kaynaşlı Lisesi(MD)	Düzce-Kaynaşlı	12 Derslik	2000-2001	-	500	-	-	-	-	-	500
2000H010120	Düzce Lisesi Yeni Bina (MD)	Düzce-Merkez	24 Derslik	2000-2002	-	1200	-	-	-	-	-	500
MEB ÖGR. YETİŞ. VE EĞİT. GM. MD.					-	1380	-	-	1280	-	-	100
1990H021300	Anadolu Öğretmen Lisesi (MD)	Düzce-Merkez	1000 Öğrencilik	1994-2001	-	1380	-	-	1280	-	-	100
KÜLTÜR BAKANLIĞI					-	1266	-	-	228	-	-	60
1991H040900	Kültür Merkezi Yapımı (MD)	Düzce	İnşaat	1993-2002	-	1066	-	-	228	-	-	50
2001H040180	İl Halk Kütüphanesi (MD)	Düzce	İnşaat	2001-2003	-	200	-	-	-	-	-	10

PROJE NO	PROJE ADI	YER (İL ve İLÇESİ)	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		2000 YILI SONUNA KADAR TAHMINİ HARCAMA			2001 YATIRIMI		
					DIŞ KREDİ	TOPLAM	DIŞ KREDİ	ÖZKAYNAK	TOPLAM	DIŞ KREDİ	ÖZKAYNAK	TOPLAM
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ					-	17330	-	-	9333	-	-	3330
1999H031780	Yurt ve Lojman İnşaatı (MD)	Düzce	İnşaat+Donatım	1999-2001	-	1380	-	-	955	-	-	425
1993H031000	Kampüs Altyapısı (MD)	Düzce	Yol,Su,El,Çev.,Kan.,İsı	1993-2003	-	4922	-	-	3516	-	-	1000
1994H030070	Teknik Eğitim Fakültesi (20000 m2) (MD)	Düzce	4 Blk. 4 Kat İnş. +Donat.	1994-2002	-	3252	-	-	1069	-	-	605
1994H033130	Düzce Tıp Fak. Morf. Binası (7500 m2) (MD)	Düzce	4 Blk. 4 Kat İnş. + Donat.	1994-2003	-	1221	-	-	627	-	-	350
1994H033140	Turizm İşl. Ve Otelcilik Yük. Ok. (7000 m2) (MD)	Düzce-Akçakoca	2 Blk. 4 Kat İnş. + Donat.	1994-2002	-	1139	-	-	494	-	-	300
1994H030080	Orman Fakültesi ve Yemekhane (MD)	Düzce	15000+5000 m2. İnş+Donat.	1994-2002	-	4814	-	-	2672	-	-	500
2000H031750	Düzce MYO (Makine Atö. Ve Yemekhane) (MD)	Düzce	3000 m2. İnşaat+Donat.		-	602	-	-	-	-	-	150
YURT-KUR GN. MD.					-	8850	-	-	-	-	-	1600
1999H031720	- Yurt İnşaatı (MD)	Düzce	1000 Öğrencilik	1999-2002	-	5310	-	-	-	-	-	1500
	- Yurt İnşaatı (MD)	Düzce-Akçakoca	500 Öğrencilik	1999-2002	-	3540	-	-	-	-	-	100
SAĞLIK SEKTÖRÜ TOPLAMI					18429	29012	-	-	2539	451	-	1517
SAĞLIK BAKANLIĞI					12759	17042	-	-	1077	450	-	695
1991I000030	- Devlet Hastanesi Tevsil	Düzce-Akçakoca	50 Yatak	1991-2002	-	1538	-	-	1002	-	-	70
2000I000040	Deprem Böl. Sağlık Tes. Dev. Hast. (MD)	Düzce-Merkez	İnş. +Mak. Teç. (150 Yatak)	2000-2002	12759	15000	-	-	-	450	-	500
1995I001430	- Sağlık Ocağı (2 Adet)	Düzce	1 Köy. 1 İl Tipi	1995-2002	-	139	-	-	75	-	-	50
1999I000670	Halk Sağlığı Laboratuvarı	Düzce	İnşaat	1999-2002	-	365	-	-	-	-	-	75
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ					-	6270	-	-	1462	-	-	820
2000I000210	Bilgisayar Otomasyon Projesi	Düzce	Etüd-Proje+Don.	2000-2001	-	300	-	-	50	-	-	100
1997I000280	Üniv. Arş. Ve Uyg. Hast. İnş. (26000 m2)	Düzce	2 B1. 5 Kat + İnş. + Don. (260 Yatak)	1997-2004	-	5800	-	-	1412	-	-	400
2001I000380	Üniv. Arş. Ve Uyg. Hast. Büyük Onarımı	Düzce	Büyük Onarım	2001-2001	-	100	-	-	-	-	-	100
2001I000390	Üniv. Arş. Ve Uyg. Hast. Taşıt Alımı	Düzce	T-İS (1Ad.), T-12(1 Ad.) T-7 (1 Ad.)	2001-2001	-	(70)	-	-	-	-	-	(70)
SSK BAŞKANLIĞI					5670	5700	-	-	-	1	-	2
2000I00620	Deprem Böl. Sağlık Tes. Düzce Hastanesi (MD)	Düzce	100Yt.(İnş+Mak. Teç. +Dn.)	2000-2003	5670	5700	-	-	-	1	-	2
DİĞER KAMU HİZMETLERİ SEKTÖRÜ TOPLAMI					-	28951	-	-	14410	-	-	1399
DEVLET SU İŞLERİ GN. MD.					-	-	-	-	-	-	-	-
			İç.Su:2498. 1Hm3/Yıl İş.Hat:1078, 7Km. Ar. Tes.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İŞ-KUR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ					-	48	-	-	-	-	-	48
2000K010800		Düzce	İnşaat	2001-2001	-	48	-	-	-	-	-	48
KÖY HİZMETLERİ GN. MD.					-	300	-	-	201	-	-	-
1991K070320	- KÖY İçmesuyu Yapımı	Düzce	5(3) Ünite	1991-2002	-	300	-	-	201	-	-	-
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI					-	12908	-	-	875	-	-	601
1996K090220	Organize Sanayi Bölgesi	Düzce-Merkez	200Ha	1996-2003	-	3076	-	-	734	-	-	300
1985K110120	Küçük Sanayi Sitesi	Düzce-Merkez	900 İşy. Ç. Ok. Altyapı	1985-2005	-	7995	-	-	59	-	-	100
1997K110020	- Küçük Sanayi Sitesi (II. Bölüm)	Düzce-Akçakoca	50 İşy. Altyapı	1997-2003	-	393	-	-	-	-	-	1
	- Küçük Sanayi Sitesi (Yeni)	Düzce-Akçakoca	150 İşy. Ç. Ok. Altyapı	1997-2003	-	1444	-	-	82	-	-	200
BAĞKUR GM. MD.					-	400	-	-	-	-	-	50
2001K040350	Hizmet Binası (MD)	Düzce	İnşaat	2001-2002	-	400	-	-	-	-	-	50
İLLER Bankası gn. Md.					-	15295	-	-	13334	-	-	700
1985K050200	Düzce İçmesuyu Projesi (MD)	Düzce	Reg. Arıt. İ. De. Şe.	1985-2002	-	11918	-	-	10057	-	-	600
1978K060040	Akçakoca Kanalizasyon Projesi (MD)	Düzce	Şebeke+Aritma	1978-2001	-	3377	-	-	3277	-	-	100